

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Diplomová práce

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky

Digitální technologie a sociální sítě u pedagogických pracovníků mateřských škol

Diplomová práce

Autor: Bc. Dana Stejskalová
Studijní program: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami
Vedoucí práce: Mgr. Martin Kaliba, Ph.D.
Oponent práce: doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Autor:	Bc. Dana Stejskalová
Studium:	P21P0804
Studijní program:	N0112A300001 Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami
Studijní obor:	Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami
Název diplomové práce:	Digitální technologie a sociální sítě u pedagogických pracovníků mateřských škol
Název diplomové práce AJ:	Digital technologies and social networks for kindergarten teachers

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce se zabývá využitím digitálních technologií a sociálních sítí u pedagogických pracovníků mateřských škol. Popisuje sociální sítě a jejich užití pedagogy mateřských škol, digitální technologie se zaměřením na mobilní telefon či rizika sociálních sítí. Cílem práce je zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol užívají digitální technologie a jak hodnotí sociální sítě a jejich vliv na vlastní pedagogickou práci.

MANĚNOVÁ, Martina. *Vliv ICT na práci učitele 1. stupně základní školy*. Praha: Extrasystem Praha, 2012. ISBN 978-80-87570-09-8.

VYUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍ GRAMOTNOSTI UČITELŮ VE VÝUCE. Odborná konference sítě TTnet ČR. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2019. ISBN 978-80-7481-201-9.

Zadávací pracoviště:	Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Martin Kaliba, Ph.D.
Oponent:	doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	7.1.2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci Digitální technologie a sociální sítě u pedagogických pracovníků mateřských škol vypracovala pod vedením vedoucího závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 17. 5. 2023

Podpis studenta

Poděkování

Srdečně děkuji panu Mgr. Martinovi Kalibovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, ochotu a věnovaný čas při vedení mé diplomové práce. Dále děkuji svojí rodině a příteli za podporu v průběhu celého studia.

Anotace

STEJSKALOVÁ, Dana. *Digitální technologie a sociální sítě u pedagogických pracovníků mateřských škol*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 79 s. Diplomová práce.

Diplomová práce se zaměřuje na využívanost digitálních technologií a sociálních sítí u pedagogických pracovníků mateřských škol v rámci profesního života, také se dotýká tématu ohledně uplatňování digitálních technologií při práci s dětmi v předškolním zařízení. V úvodu práce jsou konkretizovány pojmy spojené s mateřskou školou, následně digitálními technologiemi a sociálními sítěmi. Zároveň jsou zmíněny inspirativní účty na sociálních sítích zaměřující se na předškolní výchovu, rizika sociálních sítí a další možnosti využití digitálních technologií a sociálních sítí během práce pedagogického pracovníka mateřské školy, jako například online elektronický školní systém či grafické nástroje na tvorbu materiálů. Text také seznamuje s metodologií a průběhem výzkumu, který byl realizován pomocí dotazníkového šetření, následně analyzuje zjištěné výsledky a vyhodnocuje cíle výzkumu.

Klíčová slova: digitální technologie, sociální sítě, pedagogický pracovník, mateřská škola

Annotation

STEJSKALOVÁ, Dana. *Digital technologies and social networks for kindergarten teachers*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2023. 79 pp. Diploma Thesis.

The diploma thesis focuses on the utilization of digital technologies and social networks by kindergarten teachers in their professional lives, as well as the application of digital technologies when working with preschool children. The work begins by defining concepts related to kindergarten, followed by digital technologies and social networks. At the same time, inspirational accounts on social networks focusing on preschool education, the risks of social networks, and other possibilities of using digital technologies and social networks during the work of a kindergarten teacher, such as an online school system or graphic tools for materials, are mentioned. The text also introduces the methodology and course of the research, which was conducted through a questionnaire survey, followed by an analysis of the results and evaluation of the research objectives.

Keywords: digital technologies, social networks, pedagogical worker, kindergarten

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomová práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2022 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum: 17. 5. 2023

Podpis studenta:

Obsah

Úvod.....	12
1 Mateřská škola.....	14
1.1 Učitel v mateřské škole	14
1.2 Asistent pedagoga	16
1.3 Kurikulum pro předškolní vzdělávání	17
2 Digitální technologie	20
2.1 Mobilní telefon.....	21
2.2 Digitální technologie v předškolním vzdělávání	22
2.2.1 Robotické hračky	23
2.2.2 Interaktivní tabule	24
3 Sociální sítě	25
3.1 Facebook.....	25
3.1.1 Facebookové skupiny	26
3.2 Instagram	26
3.3 Pinterest	26
3.4 YouTube	26
3.5 Rizika sociálních sítí	27
3.6 Sociální sítě a učitelé MŠ	28
3.6.1 Učitelky ze školky.....	28
3.6.2 Chlap ze školky.....	28
3.6.3 Motivace mateřinkám.....	29
3.6.4 Poznávej s Pavlou	29
3.6.5 Další inspirativní účty	29
4 Pedagogičtí pracovníci MŠ a technologie.....	30
4.1 Podpora pro pedagogické pracovníky	31
4.2 Aplikace pro pedagogy.....	31

4.2.1	Canva.....	31
4.2.2	Elektronická třídní kniha.....	32
4.2.3	iSophi.....	33
4.2.4	Webové portály.....	34
5	Uvedení do praktické části.....	35
5.1	Přehled cílů.....	35
5.2	Hypotézy.....	35
6	Výzkumná metoda.....	36
6.1	Kvantitativní výzkum.....	36
6.1.1	Dotazník.....	36
6.2	Předvýzkum.....	37
7	Charakteristika výzkumu.....	38
7.1	Metoda získání dat.....	38
7.2	Metoda zpracování dat.....	38
7.3	Operacionalizace otázek.....	39
8	Charakteristika výzkumného vzorku.....	41
9	Analýza výsledků.....	43
9.1	Charakteristika respondentů.....	43
9.2	Digitální technologie.....	46
9.3	Sociální sítě.....	48
9.4	Sdílení a stahování materiálů/námětů.....	51
9.5	Další možnosti s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi.....	54
10	Vyhodnocení dílčích cílů.....	59
11	Ověření hypotéz.....	62
12	Diskuze.....	65
13	Závěr.....	68
	Seznam grafů.....	70

Seznam tabulek.....	70
Seznam zdrojů.....	71
Seznam příloh.....	79

Úvod

Prensky v roce 2001 popsal termín digitální domorodec a digitální přistěhovalec, kdy domorodec získává informace ze světa ICT automaticky během svého vývoje, zatímco přistěhovalec se dané zákonitosti učí až v daném věku. Přesně nemůžeme určit, kdy nastal zlom a nová generace se již stává domorodcem, ale víme, že mluvíme o pár desetiletí zpět (Greenfield, 2016). Rogers-Whitehead (2022) dodává, že v dnešní době se rodiči stává generace Y i Z, avšak každá skupina jedinců byla vychovávána odlišně, a proto se střetáváme s různými názory na výchovu a využívání digitálních technologií u dětí, stejně tak tomu je i u pedagogů předškolního věku. Z výzkumu Pew Research Centre in Greenfield (2016), který se zabýval, jak časté využívání digitální technologií ovlivní „generaci Y“, vyplynuly 2 tvrzení. Pozitivní tvrzení popisuje, že tito jedinci lépe plní náročnější úkoly, neboť si mohou důležité informace vyhledat na internetu a zvládají řešení více problémů najednou. Za negativní dopad je považována horší paměť, neschopnost navazovat nové vztahy či zhoršená dovednost komunikace. Jak zmiňuje Coyneová: *„Myslím, že naším úkolem je pomoci dětem stát se zdravými uživateli medií, a to neznamená, že jim jejich používání plně zakážeme ...“* (Rogers-Whitehead, 2022), ale musíme se (je) naučit digitální technologie využívat efektivně a trávit s nimi pouze přiměřený čas.

Spitzer (2014) popisuje, že se v dnešní době již mnoho lidí stává závislými na digitálních technologiích a sociálních sítích. *„Svět bez sociálních sítí jako Facebook nebo Google+ si mnoho lidí dnes už nedokáže pro svůj život představit. Na schůzce sedí v kavárně proti sobě, ale nehledí si navzájem do očí, nýbrž každý do svého smartphonu – zřejmě proto, aby mohli přátelům rychle tweetovat, jak je rande skvělé.“* (Spitzer, 2014) Stejně tak tomu může být i u pedagogů předškolního vzdělávání, pro které však může mít rozvoj technologií a sociálních sítí i pozitivní vliv, neboť možnost vzdělávání, získávání pracovních listů či prodávání vytvořených materiálů může být pro pedagogy určitá míra inspirace a seberealizace.

A přesně touto problematikou se zabývá diplomová práce, jejíž hlavním cílem je zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají v rámci profesního života digitální technologie a sociální sítě.

V teoretické části diplomové práce je popsána mateřská škola a pedagogičtí pracovníci mateřských škol, pro které může mít rozvoj digitálních technologií a sociálních sítí v případě zájmu velmi pozitivní vliv na využití v rámci profesního života, nejen ohledně uplatnění digitálních technologií a sociálních sítí, ale například i díky možnostem profesního rozvoje. Následně jsou zmíněny digitální technologie a sociální sítě, které přinášejí učitelům předškolního vzdělávání využití a uplatnění v aktuální době 21. století. V rámci kapitoly jsou specifikovány sociální sítě, které pedagogičtí pracovníci mateřských škol mohou užívat a realizovat na nich vlastní činnost, zároveň jsou popsány inspirativní účty, které se předškolní tematikou na sociálních sítích již zabývají.

V praktické části diplomové práce je využit kvantitativní výzkum, jehož cílem bylo pomocí dotazníkového šetření získat informace o pedagogických pracovnících mateřských škol, a to v jaké míře a v jakých možnostech využívají digitální technologie a sociální sítě. Na konci práce se nachází analýza dotazníkového šetření a vyhodnocení jednotlivých cílů.

Jak již z úvodu vypovídá, toto téma je velmi aktuální, neboť s rozvojem digitálních technologií a sociálních sítí se setkáváme dnes a denně. Mě osobně tato tematika zajímá, neboť jsem sama uživatelem sociálních sítí, a to jak z osobní roviny, tak i budoucí pracovní, jelikož sleduji účty zaměřené na předškolní tematiku či respektující výchovu. Také jsem si již přes sociální sítě pořizovala materiály, které jednou využiji v mateřské škole, a při koupi mě napadlo, kolik lidí si materiál již zakoupilo a jaké finanční ohodnocení obdržel autor materiálu? To byl také podnět, proč jsem si toto téma ohledně diplomové práce zvolila. Nehledě na to, že pandemie Covid-19 nám ukázala, že digitální technologie jsou pro vzdělávání ještě důležitější, než jsme si mysleli.

1 Mateřská škola

Mateřská škola je organizace, kterou navštěvují děti zpravidla od tří do šesti let věku. Syslová (2017) popisuje mateřskou školu jako nejdůležitější zařízení, neboť v MŠ není dítě poprvé v kontaktu s nejbližší rodinou. Šmelová a Nelešovská zmínily pět hlavních funkcí mateřské školy, a to funkci pečovatelskou, vzdělávací, socializační, integrační a personalizační. U všech těchto složek mateřské školy je hlavním zájmem rozvoj dítěte předškolního věku, a to v rámci jeho celé osobnosti (Berčíková, Šmelová, Stolinská a kol. 2014).

Mateřská škola a předškolní vzdělávání úzce souvisí s profesí učitele v MŠ, neboť právě pedagog nejvíce ovlivňuje výchovu a vzdělávání v daném zařízení (Syslová, 2017).

1.1 Učitel v mateřské škole

V Pedagogickém slovníku je učitel charakterizován jako: *„Jeden z hlavních aktérů vzdělávacího procesu, profesně kvalifikovaný pedagogický pracovník, vykonávající učitelské povolání. Na kvalitě učitelů do značné míry závisí výsledky vzdělávání.“* (Průcha, Walterová, Mareš, 2013) Stejně jako Průcha, Walterová a Mareš většina autorů popisuje, že kvalitní výuka ve škole souvisí s profesionálním a vzdělaným učitelem. Syslová (2017) zdůrazňuje, že vzdělání je podstatné nejen pro pedagogy základních a středních škol, ale i pedagogy v předškolním zařízení, neboť právě v mateřské škole je zcela zásadní přístup pedagoga k dětem, jelikož je důležité vytvořit krásný vztah a citové pouto mezi učitelem a dítětem. S touto myšlenkou souhlasím, ale nemyslím si, že u žáků starších je podstata respektujícího vztahu učitel versus žák na nižší úrovni než u dětí předškolního věku.

Zákon č. 563/2004 Sb. neboli Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů nám specifikuje a popisuje postavení pedagogických pracovníků v mateřských školách. V § 2 nalezneme konkrétní charakteristiku pedagogického pracovníka, a to: *„Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu, ...“* (Zákon č. 563/2004 Sb.). Mezi pedagogické pracovníky se tedy řadí učitel, speciální pedagog, asistent pedagoga a další profese splňující dané podmínky. § 6 specifikuje, kdo může být učitelem v mateřské škole v závislosti na odborné kvalifikaci. Profesi může vykonávat pedagog, který má

vystudovanou střední školu s maturitní zkouškou v oboru pedagogika předškolního věku, či jakékoliv vyšší vzdělání se zaměřením na předškolní pedagogiku. Učitel, který je zaměstnán ve třídě nebo mateřské škole podle odst. 9, § 16, z. č. 561/2004 Sb., musí mít adekvátní vzdělání ze speciální pedagogiky (Zákon č. 563/2004 Sb.).

Wiegerová a kol. (2015) naznačují, že již Kosátek (2001) ve svém díle popisuje vyjádření odborníků OECD, kde byl zmíněn návrh, aby učitelé v mateřských školách měli minimální vzdělání na úrovni terciálního vzdělávání. Stejně tak i Národní program rozvoje vzdělávání v dané době vybízel ke změně, aby u pedagogů mateřských škol byla jako kvalifikace na profesi brána pouze vzdělání z pedagogických fakult. Stejného názoru je i Kroufek, Janovec, Šikulová (2020) a Kořátková (2014), která doplňuje, že absolventi z vysokých škol mají větší přehled v odborných tématech, jako je např. vývojová psychologie či speciální pedagogika. Že jsou vysokoškolští studenti lépe připraveni na profesi učitele mateřské školy, potvrdila i studie Mischa a kol. in Syslová (2017), neboť tito jedinci mají intuitivně rozvinutější epistemologii neboli lidské vnímání, ...

Přestože prestiž pedagogů v mateřských školách v posledních letech jemně roste, pociťuji, že i tak je stále veřejný názor společnosti o učitelích na velmi nízké úrovni. Často se setkáváme s domněnkou, že si paní učitelky s dětmi v mateřské škole pouze hrají. Odlišného názoru je Kroufek, Janovec, Šikulová (2020), kteří popsali: „*Představy, že učitel mateřské školy poskytuje rodičům sociální servis, nebo že jen dohlíží na děti, jak si hrají, vede je slušnému chování a občas je naučí nějakou básničku, jsou dávno minulostí. Učitelka je prvním článkem a organickou funkční součástí systému celoživotního vzdělávání.*“ Jsem velmi ráda, že se tento pohled na vzdělávání rozšiřuje a pověst a postavení pedagogů předškolního věku se lepší, přesto si ale nemyslím, že s názorem Kroufka, Janovce a Šikulové souhlasí většinová populace a názor učitelky MŠ jako „hlídačky“ je minulostí. Jak ale zmiňuje Helus in Syslová (2013), v posledních letech jsou na pedagogy kladeny větší nároky. Učitelé se snaží změnit celkový pohled na výchovu v předškolním zařízení a ukázat společnosti efektivnost správného fungování mateřské školy. Dle mého má na tuto skutečnost vliv i rozvoj digitálních technologií a sociálních sítí, kde se v posledních letech velmi diskutují práva dětí či respektující přístup, za což jsem ráda, neboť si myslím, že na celkovém systému školství, tedy i předškolním vzdělávání, je stále co měnit.

Za problém dnešní doby také můžeme považovat málo nových učitelů, kteří chtějí vykonávat svoji profesi, neboť finanční ohodnocení a postavení pedagoga na trhu práce nemá dobré ohlasy. S tím úzce souvisí fakt, že přichází málo pedagogů, kteří aplikují nové výukové metody, například i ohledně digitálních technologií (Mühlfeit, Krůtová, 2021).

Svůj názor na problematiku školství, pedagogů a rozvoj technologií popsal Michael Šebek. V rozhovoru zmiňuje, že školy jsou stále na stejné úrovni, neboť: „*Pořád učí hlavně číst, psát a počítat, což je informatika 19. století. Číst, ale ne rozumět, počítat z hlavy jako stroj. Opravdu chceme počítat jako stroje a závodit s nimi? Nemáme šanci.*“ Jako hlavní zmiňuje, že je potřeba vzdělávat pro budoucnost, nikoli minulost. Dále popisuje, že pedagogové u dětí musejí rozvíjet kritické, tvůrčí a logické myšlení, neboť informace, které děti dostávají v dnešní době nejčastěji, si již samy mohou vyhledat (Dočekal, Müller a kol., 2019). Proti tomu nám ale disponuje názor Mühlfeit a Krůtové (2021), kteří zdůrazňují, že pedagogové již mají své práce dost a nestíhají do činností zařazovat nové poznatky. „*Zajímavých technologií, které by se daly využít ve výuce, existuje hodně, ale učitelé nemají dostatek prostoru pro jejich objevování. Vedou dětem docházku, dělají si přípravy na hodinu, rozepisují některým studentům individuální vzdělávací plány, komunikují s rodiči, ...*“ (Mühlfeit, Krůtová, 2021).

1.2 Asistent pedagoga

„*V našem školství během několika málo let došlo k významným změnám. Dne 1.6. 2016 vešla v platnost Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která „nastartovala“ společné vzdělávání. Tedy vzdělávání dětí, žáků a studentů, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření.*“ (Staněk, Okrouhlá a kol., 2022) Mezi poskytovaná podpůrná opatření, která dělíme do 5 stupňů, můžeme zařadit úpravu obsahu a výstupů vzdělávání, individuální vzdělávací plán, pomůcky či právě zmiňovaného asistenta pedagoga (Vyhláška č. 27/2016 Sb.).

Pracovní místo asistenta pedagoga (AP) je popsáno v těchto dokumentech a jejich pozdějších předpisech/novelách: Zákon č. 561/2004 Sb., Zákon č. 563/2004 Sb. a Vyhláška č. 27/2016 Sb. Novela vyhlášky 27/2016 Sb. od 1. 2020 klasifikuje 2 typy AP, a to asistenta jako běžného pedagogického pracovníka (financovaný ze státního

rozpočtu) nebo AP jako podpůrné opatření (Staněk, Okrouhlá a kol., 2022). Asistent pedagoga je pedagogickým pracovníkem školy, tudíž musí splňovat stejné požadavky jako pedagog. AP musí prokazovat znalost českého jazyka, musí být zdravotně způsobilý a trestně bezúhonný (Kendíková 2017). Dále musí být odborně kvalifikovaný, což podrobněji popisuje Staněk, Okrouhlá a kol. (2022), kdy zmiňují vyšší a nižší úroveň činnosti asistenta pedagoga. Vždy záleží na nejvyšším dosaženém vzdělání, ale AP musí mít minimálně ukončené střední vzdělání bez maturity či základní vzdělání doplněné kvalifikačním kurzem určeným pro asistenta pedagoga – v tomto případě se jedná o nižší úroveň činnosti. Kvalifikační kurz vždy obsahuje 120 vyuč. hodin, na konci studia se odevzdává závěrečná práce a vykonají zkoušky.

Z osobní zkušenosti vím, že v dnešní době se většina asistentů pedagoga setkává v pracovním procesu s informačními a komunikačními technologiemi, například tablety či speciálními programy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Stejně tak i Staněk, Okrouhlá a kol. (2022) zmiňují, že ICT pomůcky s podporou od asistenta pedagoga mohou velmi kladně ovlivnit vzdělávání dětí. Je ovšem důležité pomůcky používat vědomě s určitým cílem, nikoli pouze jako pravidelnou aktivitu pro děti.

Je důležité si uvědomit, že kromě asistentka pedagoga máme také pracovní pozici školního asistenta, který však nenaplňuje stejnou pracovní činnost jako asistent pedagoga. Zatímco výše zmíněný asistent pedagoga je pedagogický pracovník, školní asistent je pracovník nepedagogický. Financování školního asistenta vychází ze šablon, ve kterých je zmíněna i náplň práce (Staněk, Okrouhlá a kol., 2022). Zaměstnanci, kteří pracují na pozici školního asistenta přispívají celé škole s bezproblémovým chodem a napomáhají ostatním pracovníkům. Lidé, kteří v mém okolí pracovali na pozici školního asistenta, pomáhali ostatním pedagogům s přípravami do výuky – tisk, vymalovávání, přebírání fotek a sdílení je na sociální síte, psaní kroniky, ...

1.3 Kurikulum pro předškolní vzdělávání

Průcha specifikuje 3 pojmy kurikula. Jedno z nich říká, že kurikulum je: „*Obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, její plánování a hodnocení.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013)

„*Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku.*“ (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, 2021).

Nalezneme v něm například specifikované vzdělávací činnosti, podmínky předškolního vzdělávání nebo informace o vzdělávání dětí se speciálním vzdělávacími potřebami. (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, 2021). Tato pravidla jsou závazná pro veškeré mateřské školy, které jsou součástí MŠMT, tedy i školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, lesní mateřské školy či přípravné třídy základních škol. Každá mateřská škola si vytváří vlastní ŠVP (školní vzdělávací program), a to tak, aby splňoval základní požadavky kurikula (Šmelová, Prášilová a kol., 2018). Kurikulární dokumenty můžeme tedy rozdělit do 2 úrovní, a to na státní a školní. Do státních dokumentů se řadí Bílá kniha a RVP. Školní úroveň obsahuje školní vzdělávací program, který musí být v souladu s RVP (Šmelová, Nelešovská, 2009). Tvorbu ŠVP si zajišťuje pedagogický personál dané mateřské školy, odpovědnost za něho nese ředitel/ka školy. Dokument nabízí ucelený obraz o dané MŠ, součástí ŠVP jsou podstatné informace, jako například základní údaje o mateřské škole, obecná charakteristika MŠ, podmínky a organizace vzdělávání či samotný vzdělávací obsah. (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, 2021) Veškeré dokumenty školy musí být veřejně přístupné pro rodiče (Šmelová, Nelešovská, 2009).

S prvním kurikulárním dokumentem ohledně předškolního vzdělání jsme se setkali v roce 2001, a to Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, který vycházel z Bílé knihy (Svobodová, 2010). Tento dokument školy nemusely dodržovat, ale jelikož se jednalo o první formální spis pro učitele v mateřských školách, většina pedagogů se inspirovala a dostala první reálný vhled do formální problematiky předškolního vzdělávání. O 3 roky později bylo RVP inovováno a od 1.9.2007 musely veškeré školy spadající pod MŠMT výuku realizovat podle vlastního školního vzdělávacího programu (Šmelová, Prášilová a kol., 2018).

V roce 2016 byly díky spisu „*Tvorba a revize kurikulárních dokumentů pro předškolní, základní a střední vzdělávání na národní úrovni*“, zahájeny inovace programů v části informačních a komunikačních technologií, které reagují na rozvoj digitálních technologií. Třetí krok změny se zabýval soubornou revizí vzdělávání v RVP PV (Návrh revizí rámcových vzdělávacích programů v oblasti informatiky a informačních a komunikačních technologií, 2018). Bohužel i v dnešní době není dle mého problematika stále plně a správně uchopena, ale neustále se jako pedagogové mateřských škol v této oblasti zdokonalujeme a učíme.

Součástí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) 2021 je upravena oblast zabývající se informačními a komunikačními technologiemi. Zatímco předchozí verze obsahovala kapitolu Informační a komunikační technologie, kdy se vzdělávací obsah zabýval například základy práce s počítačem, vyhledáváním informací či zpracováním informací (vše samozřejmě s ohledem na věkovou skupinu), nová verze celou tuto kapitolu aktualizovala a přejmenovala na předmět Informatika. Od 1. 9. 2023 (1 stupeň) a o rok později druhý stupeň musí pracovat dle revidovaného RVP ZV. V nové verzi najdeme vzdělávací obsahy, které jsou již konkrétnější a podrobnější, jedná se například o algoritmizaci a programování, informační systémy či digitální technologie (Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, 2021). Zde vychází otázka, kdy se setkáme se zařazením digitálních technologií v rámci RVP PV?

2 Digitální technologie

„Informační a komunikační technologie (ICT z anglického Informatic and Communication Technologies) je široce používaný pojem, který zahrnuje veškeré technologie používané pro práci s informacemi a komunikaci. (Maněnová, 2009, str. 5)

Mezi informační technologie, dle Chrásky in Maněnová (2009), můžeme zařadit veškeré prostředky, které pracují s informacemi, jedná se tedy o počítač, telefon, rádio, ale i knihu či audiovizuální techniku. Pavlíček (2010) dále ve svém díle popisuje nová média, do kterých zahrnuje zařízení, která jsou založena pouze na digitální platformě. V dnešní době se nejvíce setkáme právě se zmíněným telefonem, osobním počítačem, ale i tabletem, kdy na těchto technologiích využíváme připojení k internetu. S rozvojem technologií úzce souvisí reforma školského systému a vzdělávání, protože i děti všech věkových kategorií je potřeba připravit na informační a komunikační technologie v každodenním životě (Keating in Wiegerová a kol., 2015).

Jelikož se s rozvojem digitálních technologií žáci setkávají nejenom s psanou formou, ale i jinými prostředky umožňující nám čtení a psaní, již v předškolním věku se děti musí na tuto skutečnost připravovat. Z Wellsovy studie roku 1986 vyplynulo, že pokud jsou děti v 5 letech seznámeny se znalostmi a konceptem písma, následně v základní škole mají lepší výsledky. V dnešní době můžeme tedy brát určitou znalost psané kultury jako školní připravenost dítěte předškolního věku (Wiegerová a kol., 2015). Z toho opět vyplývá, že i pedagogové v předškolním vzdělávání by měli mít určitou znalost a zkušenost s digitálními technologiemi. Kopecký, Szotkowski a kol. (2021) konstatují, že inovace ve vzdělávání ohledně digitálních technologií je diskutována už mnoho let, například v dokumentu Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 či spisech novějších, přesto se s pozitivními výsledky nesečkáme.

Jak zmiňuje Kopecký, Szotkowski a kol. (2021), s výrazným posunem užívání digitálních technologií jsme se u pedagogů, ale celkově i společnosti, setkali v roce 2020, kdy začala pandemie Covid-19. Díky uzavření škol se muselo mnoho učitelů naučit využívat online technologie a realizovat pomocí nich výuku, zároveň získat poznatky o ICT, neboť je podstatné, aby učitelé v dnešní době měli určité kompetence pro práci s digitálními technologiemi. Šmelová, Provázková Stolinská a kol. (2021) popisují rozdíl mezi ICT kompetencemi a dovednostmi, kdy kompetence jsou v tomto případě nadřazeným pojmem. Dle autorky by ale pedagogové neměli mít pouze ICT kompetence,

ale i schopnost předávat dětem dovednosti, aby dokázaly řešit problémy, spolupracovat či kreativně tvořit pomocí ICT. Většina autorů je ohledně digitálních kompetencí pedagogických pracovníků skeptická, např. Dočekal, Müller a kol. (2019) ve své knize zmiňují digitální desatero, kdy pod 7 bodem popisují: „*České školství nezvládá digitální revoluci a téměř nic dětí o technologiích nenaučí. Rodiče to musí dohnat sami a snažit se o změnu ve škole, kam jejich dítě chodí.*“ (Dočekal, Müller a kol., 2019)

Jak je již zmíněno, pedagogové v předškolním vzdělávání by měli využívat digitální technologie. Je ovšem důležité zdůraznit, že v mnoha případech při práci s dětmi podléhají ochraně osobních údajů GDPR. Losekoot, Vyhnálková (2019) podotýkají desatero pro tvorbu obsahu na sítích, kde čtvrtý bod naráží na sdílených fotografiích. Mateřské školy musí mít souhlas od zákonných zástupců o poskytování fotografií na web/média (Štoček, 2021).

Z digitálních technologií, které mohou pedagogičtí pracovníci mateřských škol využít v rámci profesních povinností, zde zmíním nejčastěji používaný mobilní telefon. Dále je však velmi oblíbený stolní počítač či notebook.

2.1 Mobilní telefon

Mobilní zařízení: „*Přinesla možnost bezprostřední komunikace 24/7. Dala nám dříve existující možnost absolutního kontaktu. Umožnila bezprecedentní možnost koordinace. Zvýšila bezpečí, zato nám sebrala kus soukromí. Mobilní telefon se stal předmětem a ukazatelem sociálního statusu.*“ (Pavlíček, 2010, str. 61) Jelikož se nacházíme v době výrazného pokroku digitálních technologií, s tvrzením, které vyšlo před 13 lety, se v dnešní době již plně neztotožňujeme. Funkce mobilního telefonu nám velmi otevřely svět, avšak telefon dle mého již není ukazatelem sociálního statusu. Dnes je pro nás mobilní telefon základním osobním předmětem, který nám umožňuje mnoho funkcí a možností. Hansen (2021) poukazuje na závislost k mobilním telefonům, neboť zmiňuje, že průměrný člověk se za den telefonu dotkne 2600krát a podívá se na něj každých 10 minut. Myslím si, přestože začíná být závislost na mobilním telefonu celospolečenský problém, že hodnoty zmíněné Hansen jsou nadhodnocené, a s tak výraznou dychtivostí po telefonu se neseťkáváme. Je ovšem důležité o tomto problému mluvit, nejen ohledně mobilních telefonů, ale i stolních počítačů či tabletů, a to v rámci celé společnosti, tudíž i u pedagogů.

2.2 Digitální technologie v předškolním vzdělávání

Diplomová práce se zabývá využíváním digitálních technologií a sociálních sítí u pedagogických pracovníků mateřských škol, především se zaměřením na práci pedagogů. Hlavní důraz výzkumného šetření je tedy kladen na digitální zařízení, která pedagogičtí pracovníci využívají v rámci profesních příprav. Přesto si myslím, že je důležité zde zahrnout i digitální technologie využívané v mateřské škole, neboť právě s těmito technologiemi by se pracovníci MŠ měli taktéž setkávat. V roce 2022 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy umožnilo mateřským školám získání finanční podpory na nové digitální pomůcky. Ministr MŠMT uvolnění finančních prostředků komentoval takto: „*Digitalizace školství je nutná, abychom byli připraveni na proměny, které nás v 21. století čekají. Vnímáme ji jako velkou příležitost, aby se i menší školy ve všech regionech mohly vybavit pomůckami, které jim pomohou s přípravou na budoucnost*“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2022). Můžeme si tedy všimnout, že MŠMT stojí za propagací a rozvojem infromatického myšlení pomocí digitálních pomůcek i u dětí předškolního věku.

Mezi populací i autory neshoduje jednotný názor, a to, zda do předškolního vzdělávání zařazovat či nezařazovat digitální technologie. Oproti MŠMT Dočekal, Müller a kol. (2019) technologie u předškolních dětí nepodporují (v případě největší nouze však doporučují využívat technologie, na kterých jsou spuštěny aplikace a hry pro děti, nejlépe se vzdělávacím charakterem). Rogers-Whitehead (2022) zmiňuje, že je částečně dobré trávit čas s dětmi u obrazovek, ale vědomě, a to doptáváním se na hranou hru, viděný příběh či motivováním ke společné aktivitě a pohybu. Líbí se mi slova Greenfield (2016), která dodává, že díky digitálním technologiím a přístupu k internetu máme nekonečný výběr nových možností a informací – konkrétně např. zmiňuje stránky Google Earth, pomocí kterých může s dětmi předškolního věku poznávat svět nebo jen námi známé okolí mateřské školy. A o těchto možnostech je dle mého mezi pedagogy dobré mluvit, neboť ne každý umí využít potenciál digitálních technologií v předškolním zařízení.

„V současné době je k dispozici nepřeberné množství digitálních technologií potenciálně využitelných v mateřské škole. Vystává tedy otázka podle jakých kritérií posuzovat vhodnost využití dané technologie v mateřské škole. (Dobiáš, 2019) Přestože se autoři ohledně otázky zařazování digitálních pomůcek do předškolního vzdělávání neshodnou,

zmíním zde pro přehlednost základní digitální technologie využívané v mateřských školách.

2.2.1 Robotické hračky

Robotické hračky napomáhají dětem pochopit základy techniky a programování, zároveň rozvíjí děti v prostorové představivosti či logickém myšlení. V dnešní době máme již mnoho hraček, které můžeme do této kategorie zařadit (Petrus, 2019). Každý autor k dané oblasti přiřazuje různé hračky a aplikuje jiné dělení, základ je ale u všech stejný. Dobiáš (2019) k robotickým hračkám řadí Bee-bot a Blue-bot; Kopecký, Szotkowski a kol. (2021) navíc robotickou myš Code & Go. Petrus (2019) jako hlavní robotickou hračku představuje taktéž Bee-bot, dále ještě Botley robot a housenku Code-a-pillar. Stejně jako autoři zde zmíním nejznámější a nejvyužívanější Bee-bot a Blue-bot, dále některé robotické hračky, které vyšly jako využívané v mém dotazníkovém šetření.

2.2.1.1 Bee-bot a Blue-bot

Bee-bot a Blue-bot jsou dotykem programovatelné hračky, které se pohybují v úsecích 15 cm. Bee-bot svým vzhledem připodobňuje včelu, a proto se ve většině mateřských škol nazývá včelkou. Hračka se ovládá pomocí 7 tlačítek, které jsou snadno zapamatovatelné pro děti předškolního věku. Stejně tak Blue-bot je ovládán sedmi tlačítky, avšak jeho průhledný obal umožňuje dětem sledovat procesy vně robota. Hračky během pohybu vydávají krátké znělky, které děti informují o aktuální dráze. Rozdíl v hračkách je nejen ve vzhledu, ale i paměti příkazů či ovládání. Zatímco včelka má paměť 40 kroků a ovládá se pouze ručně, Blue-bot má až 5x větší paměť a můžeme ho naprogramovat i pomocí Bluetooth. (Kopecký, Szotkowski a kol., 2021) Mnoho autorů vytvořilo materiály pro práci s těmito robotickými hračkami, kdy kartičky či pracovní listy napomáhají pedagogům s pochopením a zavedením robotů do činností v mateřské škole. Například Maněnová, Pekárková (2018) zmiňují konkrétní případy, od jednodušších ke složitějším, které mají nápadité a originální úkoly (objed' překážku, zacouvej, ...).

2.2.1.2 Code-a-Pillar

Code-a-Pillar neboli housenka se skládá z 8 částí, které na sebe můžeme bez pravidel napojovat. Každý díl značí určitý směr, kterým se housenka pohybuje. „*Je možné navolit kombinace směrů a housenku naprogramovat na různé cesty a směry ve zvoleném*

prostoru. Děti spojují články a posílají housenku dopředu, dozadu, doleva, doprava nebo kamkoli dle své fantazie a novým spojováním a kombinací článků těla housenky posílají housenku novou cestičkou. Děti se učí směrům, orientaci v prostoru, sekvenci příkazů a vytváření posloupnosti.“ (Maněnová, Pekárková, 2018)

2.2.1.3 Cubetto

Dřevěný robot Cubetto učí děti od 3 let základy programování pomocí zábavných her. Pomocí barevných součástek děti vytvářejí kód s danými příkazy, které robot plní. Cubetto funguje bez použití počítače či jiných digitálních pomůcek, tudíž je snadno ovladatelný i pro děti předškolního věku (Eduito, 2023).

2.2.1.4 Albi tužka

Přestože se plně nejedná o robotickou hračku, neopomenou zmínit dětmi, rodiči a pedagogy velmi oblíbenou Albi tužku. Albi tužku můžeme pojmenovat jako vzdělávací koncept, kdy společně se speciálními knihami nabízí dětem zábavu a nové informace. Nová verze tužky disponuje ergonomickým úchopem a praktičtějším připojením ke sluchátkám/reproduktoru (Albi, 2023). Svým využitím je tužka a kniha vhodná spíše pro individuální práci dětí, tudíž v MŠ plně nerozvíjí komunikaci a spolupráci, přesto je některými logopedy vyzdvihována a doporučována (Dobiáš, 2019).

2.2.2 Interaktivní tabule

Interaktivní tabule funguje díky třem základním součástem, jedná se o danou tabuli, dataprojektor a počítač. Díky tomuto uspořádání nabízí ve školním prostředí veškeré možnosti, se kterými pracujeme na počítači nebo notebooku, zároveň je ale systém obohacen elektronickým perem, které přidává tabuli nové funkce (Kopecký, Szotkowski a kol., 2021). Interaktivní tabule tak umožňuje pedagogům zajímavější a zábavnější formy a metody výuky. Že je interaktivní tabule v předškolním zařízení vhodná technologie, popisuje i studie Morgan (2010), ve které bylo zjištěno, že učitelé mateřských škol tabule propagují a hodnotí jako vhodný prostředek pro pedagogickou hru.

3 Sociální sítě

„Sociologie definiuje sociální síť jako propojenou skupinu lidí, kteří se navzájem ovlivňují, přičemž mohou (ale nemusí) být příbuzní. Sociální síť se tvoří na základě společných zájmů, rodinných vazeb nebo z jiných více pragmatických důvodů, jako je např. ekonomický, politický či kulturní zájem.“ (Pavlíček, 2010, str. 125). Dle mého názoru v dnešní době, o 13 let později, však lidé na sociálních sítích sledují ty, kteří je něčím zajímají a oslovují. Již se primárně nejedná o rodinné skupiny, ale inspirativní zdroje. Učitelé v mateřských školách sledují jiné učitele či účty, na kterých jsou prezentovány aktivity s dětmi. Stejného názoru je i Mühlfeit, Krůtová (2021), kteří přímo konstatují, že sociální sítě nás navádějí k novým inspirativním účtům/lidem. Jako další velkou výhodou sítí shledávají v mnoha dostupných profilech, rozhovorech a streamech, které jsou většinou bezplatné.

A proč jsou sociální sítě tak oblíbené? Greenfield (2016) jako hlavní důvod udává možnost online kontaktu s off-line kamarády/přáteli. Stejně jako populace využívá sociální sítě v osobní životě, učitelé v mateřských školách se pomocí digitálních technologií a sociálních sítí inspirují, vzdělávají, ...

3.1 Facebook

„Na celém světě používá více než miliarda lidí Facebook proto, aby zůstali v kontaktu s přáteli, sdíleli fotografie a videoklipy a pravidelně vyvěšovali aktuální příspěvky ohledně svých aktivit a myšlenek“ (Greenfield, 2016, str. 54). Stejný problém popisuje i Spitzer (2014), který zdůrazňuje, že v dnešní době si lidé již neumí představit svět bez Facebooku a jiných sociálních sítí. Dokonce dodává, že Facebook nahradil komunikaci face to face, což přináší velký společenský problém. Pavlíček (2010) popsal, že na Facebooku má 600 miliónů lidí založený účet, a tak se jedná o nejúspěšnější sociální síť. I dnes je Facebook stále nejvyužívanější platformou na světě, avšak účet ne něm vlastní již 2,958 mld. lidí (Socialparkcz, 2023).

Facebook je pro pedagogy, sdílící na sociální sítě své příspěvky, dle mého dobrou platformou pro vysoký dosah příspěvků. Někteří tvůrci mají vytvořený vlastní profil, který ostatní sledují, jiní pomocí facebookových skupin zaměřených na předškolní výchovu sdílí své náměty, čímž se příspěvek dostane k větší skupině uživatelů.

3.1.1 Facebookové skupiny

V posledních letech bylo na Facebooku vytvořeno mnoho skupin pro pedagogy předškolního vzdělávání. Na skupinách se sdílí náměty na práci s dětmi, prodávají vytvořené materiály či pokládají otázky. Skupiny mají různé počty uživatelů, nalezneme však i s více než 25 000 členy. Jedná se například o skupiny Učitelky MŠ sobě (PK), Učitelka MŠ, Předškolní činnosti nebo Předškolní inspirace.

3.2 Instagram

Jelikož jsem sama dlouholetým uživatelem sociální sítě Instagram, jak v osobním, tak profesním životě, dovolím si Instagram popsat vlastními slovy. Pomocí Instagramu mohou pedagogové sdílet výrobky s dětmi, přípravy či třeba tipy na knížky. Svými možnostmi nabízí Instagram téměř stejné funkce jako sociální síť Facebook, avšak bez skupinových stránek, tudíž s menším dosahem na nové uživatele. Pedagogové mohou na Instagramu sdílet reels či příspěvky, které jsou dostupné 24 hodin, následně jdou však uložit do výběrů. Pedagogičtí pracovníci MŠ na Instagramu často sdílí náměty a následně odkazují na své webové stránky pro další informace či koupení materiálů.

3.3 Pinterest

Pinterest přináší pedagogům především možnost hledání inspirace na daná témata. Pomocí vyhledávače si jedinec najde příspěvky, které ho zajímají, následně je může uložit do pinů a později se k nim vrátet. Dále může učitel na Pinterestu své nápady sdílet s kolegy či přáteli (Vše o Pinterestu, 2023). Sama osobně Pinterest často využívám, především při hledání námětů k určitým činnostem. Piny, které učitelé MŠ nejčastěji ukládají, mají pojmenovány dle konkrétních týdenních témat či měsíčních období.

3.4 YouTube

YouTube nabízí pedagogům v předškolním zařízení videa/hudbu k protažení, cvičení, doplnění tématu či podrobný postup k realizaci výrobku. Učitelé také často využívají YouTube v případě nepříznivého počasí. Dle mého je ovšem důležité volit správná a předem známá videa, neboť ne všechen obsah je přístupný dětem předškolního věku. Stejně tak popisují Caldeiro-Pedreira, Renés-Arellano et al. (2022) důležitost regulování nevhodných videí na YouTube a jiných sítích, protože děti předškolního věku jsou v dnešní době velmi ovlivněny sledovaným obsahem, a proto je potřeba u jedinců rozvíjet digitální gramotnost. Jako velké riziko používání YouTube také vidím v množství reklam.

3.5 Rizika sociálních sítí

S využíváním sociálních sítí se pojí mnoho rizik: fake news, sexting a mnohé další. V rámci práce předškolních pedagogů se však zaměřím na rizika, se kterými se setkáme častěji, např. Spitzer (2014) mezi rizika spojená se sociálními sítěmi popisuje nespavost, depresi, závislost či obezitu. Problémy s obezitou zmiňuje i Greenfield (2016), která také díky rozvoji technologií vidí problém v nedostatečné stimulaci lidských smyslů. Pavlíček (2010) se ve svém díle ohledně rizik sociálních sítí zaměřuje na bezpečnost, zachování soukromí a celkovou ochranu osobních údajů. Ochranu osobních údajů je ve školním prostředí nutné zohledňovat i vůči dětem, kdy sdílené fotografie na internetu či sociálních sítí musí mít souhlas zákonného zástupce (Štoček, 2021). Dle mého je však v rámci předškolních pedagogů potřeba podotknout celkovou ochranu soukromí, která se netýká pouze sdílených fotografií, ale veškerých osobních údajů, jak dětí, tak pedagogů.

Doktor Justin Patchin se ve svém výzkumu zabýval kyberšikanou, kdy zjistil, že během posledních let roste počet nahlášených případů. 28 % respondentů odpovědělo, že se se šikanou setkalo. Jak se ale domnívá většina pedagogů a studentů, toto číslo je v dnešní době větší, neboť přibývá jedinců na sociálních sítích, a ne všichni se přiznají (Rogers-Whitehead, 2022). A právě kyberšikana je jedno z rizik, se kterým se v dnešní době setkávají i děti mladšího školního věku, a proto je potřeba, aby pedagogové byli ohledně rizik sociálních sítí vzděláni nejen vůči sobě, ale i dětem/žákům.

V roce 2011 proběhl výzkum, kterého se zúčastnilo 15 024 německých občanů ve věku od 14 do 64 let. Z celkového šetření vyplynula závislost na sociálních sítích u 1,5 % dotazovaných (Spitzer, 2014). Domnívám se, že v dnešní době, o 9 let později, se se závislostí setkáváme u mnohem větší populace lidí. Proto je dle mého podstatné o této problematice mluvit a popisovat ji jako riziko sociálních sítí.

3.6 Sociální sítě a učitelé MŠ

Mnoho pedagogických pracovníků MŠ v dnešní době již na sociálních sítích tvoří své vlastní portfolio. Někteří učitelé sdílí náměty na práci s dětmi, jiní pracovní listy, básničky, jógové prvky či recenze na dětské knihy. Každý má svůj profil pojat jinak, někdo pod účtem na sociálních sítích, jiný na vlastních webových stránkách. Cíl všech je dle mého ale stejný, a to možnost sdílení a předávání nápadů/recenzí ostatním pedagogickým pracovníkům MŠ, rodičům či vychovatelům ve školní družině. Někteří tvůrci své nápady/náměti sdílí zadarmo, jiní prodávají. Nyní konkretizuji pár účtů na sociálních sítích, které se zabývají inspirací pro pedagogy předškolního věku a já osobně je také sleduji.

3.6.1 Učitelky ze školky

Pod názvem Učitelky ze školky spravují své profily Klára a Žaneta. Jedná se o mladé paní učitelky, které v době pandemie Covid-19 začaly natáčet první videa na YouTube. Nyní je můžeme potkat nejen na YouTube, ale i Instagramu, či blogu ucitelkyzeskolky.cz. Na svých webových stránkách mají inspiraci pro učitele MŠ, ale i rodiče, rozdělenou do jednotlivých kategorií, jako jsou Básničky, Tvoření, Pracovní listy a další. Veškeré materiály/náměty sdílí pedagožky zadarmo. Jako poslední sdílenou inspiraci na jejich webových stránkách nalezneme k téma Klauni (stav 22. února 2023). Ke stejnému datu mají na sociální síti Instagram 40,8 tisíc sledujících, kde sdílí stejné náměty jako na svých webových stránkách, ale i aktuální průběh činností v mateřské škole či střípky z osobních životů. (Učitelky ze školky, 2023; Učitelky ze školky, 2023)

3.6.2 Chlap ze školky

Za učitele v předškolním vzdělávání s největším dosahem na sociálních sítích můžeme považovat profil pod názvem chlapzeskolky, který spravuje Daniel Zadina. Jedná se o mladého učitele, který vystudoval Střední pedagogickou školu v Berouně. Nyní na portále Učitelé Učitelům nabízí své materiály do mateřských škol, které má doplněné ilustracemi od Zuzany Slánské. Jako nejnovější materiál (stav k 20.2.2023) nabízí soubor s názvem Království Dobré Nálady – Zachraňte princeznu, který obsahuje 94 stran s autorskými písněmi, mapou království, pracovními listy či diplomem. Cena souboru činí 249 Kč. Aktuálně má Zadina na Instagramovém profilu 26 tisíc sledujících, přes který odkazuje na uciteleucitelum.cz (Zadina, 2023; Zadina, 2022).

3.6.3 Motivace mateřinkám

Mgr. Lenka Kejzlarová pod facebookovým účtem Motivace mateřinkám přináším pedagogům předškolního vzdělávání programy, ve kterých se zabývá záležitostmi učitelů MŠ. V poslední době se věnuje efektivnímu plánování, kdy napomáhá učitelům, jak naplňovat požadavky RVP. Dodává pedagogům motivaci vytvářet si pro sebe smysluplné a přínosné plány. Většinu materiálů Mgr. Kejzlarová poskytuje svým fanouškům zdarma na Facebooku či zasláním osobního emailu. Nyní autorka plánuje program s názvem Zamiluj si plánování, který již bude hrazený. K dnešnímu dni (7. 4. 2023) má na Facebooku necelých 5800 členů (Kejzlarová, 2023).

3.6.4 Poznávej s Pavlou

Na poznavejspavlou.cz autorka Petra Pundová přidává PDF materiály, které mohou být velmi inspirativní pro učitele v mateřské škole, ale taktéž i rodiče. Vytvořené materiály má rozdělené do dvou oblastí, a to dle tématu nebo vzdělávací nabídky. V dělení dle tématu nalezneme všechna roční období, ale i téma ohledně ovoce, dopravy, abecedy či dinosaurů. V druhé části jsou soubory rozděleny do sedmi oblastí – jazyk a řeč, prostorové vnímání, sluchové vnímání a další. Aktuální (7. 4. 2023) soubor Velikonoce, který obsahuje 90 stran (tematická příprava, pracovní listy, náměty na tvoření, skládačky, ...) stojí 110 Kč. Autorka má také pod stejným názvem založenou skupinu na Facebooku, účet na Instagramu a Pinterestu (Pundová, 2023).

3.6.5 Další inspirativní účty

Na sociálních sítích existuje mnoho účtů, které se zabývají předškolní výchovou a aktivitami pro děti. Mnohdy však autory účtů nejsou pedagogičtí pracovníci MŠ, ale samotné maminky. V posledních letech se na sociálních sítích začíná mluvit o respektující výchově a komunikaci, což velmi oceňuji. Např. Gabriela Příkrylová, pod instagramovým účtem vedoma_vychova, přidává do svých stories každodenní interakce se svými dětmi, a to jak dané situace vyřešit v klidu a bez vítěze/poraženého. Nyní Příkrylová prodává knihu Jak a proč (ne)komunikovat s dětmi, která je velmi inspirativní pro mnoho rodičů (Příkrylová, 2023). S podobou tématikou se můžeme setkat na instagramových účtech k_detem_s_respektem, montessoriheway, xpetrasommer, ... Sama osobně dané účty sleduji a jsou pro mě často inspirací.

4 Pedagogičtí pracovníci MŠ a technologie

Dočekal, Müller a kol. (2019) zmiňují, že v dnešní době nejsou pedagogové dostatečně orientováni a vzděláni v oblasti digitálních technologií. Pouze 1 škola z 10 vyučuje své žáky ohledně digitální gramotnosti, což částečně vypovídá o vzdělanosti pedagogů. Přestože se toto týká základních a středních škol, i v mateřské škole by dle mého měli mít pedagogové přehled o digitálních technologiích a postupně dětem vštěpovat bezpečnost v online prostoru, neboť téměř každé dítě předškolního věku sleduje videa na YouTube. Stejný názor popisují i Šmelová, Provázková Stolinská a kol. (2021), které zdůrazňují, že se jedinci s informačními a komunikačními technologiemi setkávají již ve věku návštěvy mateřských škol. A proto je důležité, aby rodiče a pedagogové učili děti k mediální výchově, kritickému myšlení a formulaci svého vlastního názoru (Mühlfeit, Krůtová, 2021). Zásadní věci, které musíme naučit děti předškolního věku na online platformách se týkají bezpečnosti, a to: nepovídej si a nevěř cizím lidem, nesděluj osobní informace, neposílej žádné fotografie, vše říkej rodičům/učitelům, ... (Dočekal, Müller a kol., 2019) A jelikož my jako pedagogové musíme dětem předávat správné vzorce chování na internetu a sociálních sítích, je důležité, aby všichni učitelé v mateřských školách šli dětem příkladem a znali práci spojenou s ICT. Stejně tak zmiňuje Rogers-Whitehead (2022), aby pedagogové i rodiče byli dětem správným vzorem, aktivně s nimi komunikovali či uměli regulovat čas strávený u obrazovek.

„Na mezinárodní, evropské, národní a místní úrovni je patrný zájem o školení učitelů v oblasti kompetencí nezbytných pro výukový proces realizovaný za pomoci digitálních technologií a pro přípravu jejich žáků na život a práci v digitální společnosti.“ (Šmelová, Procházková Stolinská, 2022) Z toho důvodu byl vytvořen Rámcí digitálních kompetencí učitelů, který napomáhá pedagogům v oblasti informačních technologií. Tento konkrétní program se zabývá i pedagogy předškolního vzdělávání (Šmelová, Procházková Stolinská, 2022). Brdička (2010) také doporučuje, aby škola pedagogům zařídila plán pravidelného školení, a to i v oblasti ICT. Dále je navrhováno minimálně jednou za rok navštívit jinou školu a podívat se, jak je program realizován danými pedagogy a díky tomu získat nové postřehy, znalosti a reflexi.

Z výzkumu, který realizoval Kroufek, Janovec, Šikulová (2020) v letech 2017-2019 dle indexu Cronbachova alfa vyplynulo, že technická gramotnost je u studentů Učitelství pro MŠ na úrovni 0,81, zatímco třeba vztah k přírodě zaujímá hodnotu 0,53 (po upravení

dotazníku 0,71). Z toho můžeme vyvodit, že dnešní studenti učitelství MŠ mají větší vztah k technice, oproti přírodě. Domnívám se, že před 10 a více lety hodnoty vycházely obráceně.

4.1 Podpora pro pedagogické pracovníky

Obecně prospěšná společnost ITveSkole.cz nabízí pedagogům různé projekty či metodiky ohledně informačních a komunikačních technologií. Učitelé předškolního věku se tak v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků mohou zúčastnit programů zabývajících se využívání ICT v každodenních povinnostech učitele (ITveSkole, 2022). Ve spolupráci se společností nabízí své služby firma BOXED, která dodává digitální vybavení do škol či organizuje akreditované vzdělávání, pro předškolní pedagogy např. ohledně polytechniky a ICT v MŠ (BOXED, 2023). Projekt SYPO (Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů, 2023) nabízí vzdělávání a podporu ohledně ICT, zároveň se věnuje začínajícím učitelům či pořádá webináře na různá témata. Můžeme si tedy všimnout, že existují organizace, které pedagogům napomáhají využívat ICT a zavádět digitální technologie do vzdělávací nabídky.

Protože se diplomová práce zabývá využíváním digitálních technologií, neopomenu zmínit, že se pedagogové vzdělávají nejen ohledně technologií, ale technologie mohou být pouze prostředkem pro jiné vzdělávání, například ohledně respektující komunikace či respiračních onemocnění v MŠ.

4.2 Aplikace pro pedagogy

V dnešní době již existuje mnoho aplikací, které napomáhají předškolním pedagogům s agendou či usnadňují učitelům přípravu.

4.2.1 Canva

Jako nejpoužívanější nástroj pro přípravu pracovních listů, plakátů, her a kartiček k činnostem v předškolním vzdělávání můžeme považovat Canvu. Jedná o online grafický nástroj pro tvorbu vlastního materiálu, ať už příspěvků na sociální sítě, letáky, loga či právě zmíněné přípravy do mateřské školy (Losekoot, Vyhnálková, 2019). Canva své funkce nabízí zadarmo, některé prostředky/obrázky jsou však zpoplatněny – tento poplatek je účtován při stažení vytvořeného materiálu. Pedagogové, kteří se prokážou platnou pracovní smlouvou či jiným profesním dokladem, mají veškeré funkce Canvy bezplatné (Canva, 2023).

4.2.2 Elektronická třídní kniha

Elektronické třídní knihy nejsou již pouze pro základní školy a vyšší stupně vzdělávání, v dnešní době se můžeme setkat s mnoha informačními školními systémy i pro mateřskou školu. Z definice, jak se prezentuje Správa mateřské školy: „*Správa mateřských škol je program vytvořen k usnadnění administrativní práce spojené s každodenním chodem mateřské školy*“ (Správa mateřských škol, 2023), můžeme porozumět, že práce školních informačních systémů napomáhá pracovníkům MŠ s důležitou administrativou a tím pedagogům usnadňuje jejich práci, čímž mají více času pro děti v mateřské škole. Přestože základ všech školních informačních systémů je stejný, každý systém nabízí některé možnosti a funkce odlišné, proto je potřeba před zakoupením školního informačního systému znát požadavky dané mateřské školy a specifika jednotlivých systémů.

4.2.2.1 Správa MŠ

Správa MŠ je program, který si mohou mateřské školy bezplatně na jeden měsíc vyzkoušet a poté na rok zakoupit za 3295 Kč bez DPH. Program pedagogům nabízí matriku dětí, diagnostiku dětí, interaktivní třídnici či evidenci zaměstnanců a jejich docházku. Ze Správy MŠ je možno vytisknout platby školného, rozhodnutí o přijímacím řízení a mnohé další (Správa mateřských škol, 2023). Správa mateřských škol se v posledních letech stala velmi oblíbenou, například v Hradci Králové tento program mají všechny mateřské školy. Velkou výhodou je i propojení mezi školami, kdy například u zápisu dětí do předškolního vzdělávání je v programu vidět, do jaké jiné MŠ má dítě podanou přihlášku. Součástí Správy MŠ je také program NAŠE MŠ, který však není závislý na zakoupené Správě MŠ. Mateřské školy si tedy mohou koupit pouze program NAŠE MŠ, který je určený pro komunikaci se zákonnými zástupci dětí. (Správa mateřských škol, 2023).

4.2.2.2 Digiškolka

„*Digiškolka je určena pro mateřské školy, které chtějí přejít v klidu a včas na digitální správu a zároveň mít k dispozici jednoduchý nástroj pro komunikaci s rodiči.*“ (Digiškolka, 2023). Digiškolku můžeme považovat za druhý nejrozšířenější informační systém mateřských škol, který je koncipován společností BAKALÁŘI software. Stejně jako Správa MŠ nabízí zkušební verzi zdarma, následně se kupuje minimálně na 24 měsíců, kdy cena záleží na počtu dětí v mateřské škole (Digiškolka, 2023).

4.2.2.3 Další školní informační systémy využívané v MŠ

Dalšími školními informačními systémy jsou Lyfle, Škola OnLine, Twigsee či EduPage. Tyto elektronické třídní knihy nejsou tak využívány, přesto se s nimi v některých mateřských školách můžeme setkat. I v rámci mého výzkumu má dané systémy alespoň jedna mateřská škola.

4.2.3 iSophi

Jedná se o systém určený pro pedagogickou diagnostiku dětí, který nabízí 3 sady pro věkové kategorie od 3 do 7 let, dále např. diagnostiku dětí předškolních. Pedagogové z výsledku diagnostiky získávají náhled v 7 klíčových oblastech: „*Grafomotorice, matematických představách, prostorové a časové orientaci, zrakovém a sluchovém vnímání a také ve verbálním myšlení.*“ (iSophi, 2021). Hlavním cílem diagnostiky je dát pedagogům podstatné informace k dalšímu rozvoji dítěte. Výsledky z diagnostiky je možno zapisovat ručně do záznamového archu či do digitální nadstavby iSophi, která nabízí průběh, vyhodnocení a posouzení výsledků. Učitelé tak mají náhled do výsledků jednotlivých dětí, ale i celého kolektivu. Nadstavba se získává po koupení diagnostiky na 4 měsíce zdarma, následně se v případě zájmu doplácí. Jedna sada diagnostiky činí 13500 Kč (iSophi, 2021).

iSophi je nejpoužívanější online pedagogická diagnostika dětí, přesto zde v České republice máme další snahy o vytvoření online aplikací pro usnadnění práce pedagogů v mateřské škole. V letech 2018-2021 se na Pedagogické fakultě v Olomouci realizoval projekt, jehož cílem bylo vytvořit online aplikaci, která pomůže učitelům předškolního vzdělávání k diagnostice a intervenci dětí. Online aplikace umožnila pedagogům zjednodušení a zkvalitnění pedagogické diagnostiky dětí pomocí moderních technologií. „*Aplikace umožňuje dlouhodobě, efektivně a systematicky realizovat povinnou pedagogickou diagnostiku dítěte v mateřské škole. Nástroj je vytvořen s cílem dlouhodobě zaznamenávat data o dílčích vývojových etapách dětí v průběhu docházky do mateřské školy.*“ (Šmelová, Provázková Stolinská a kol., 2021, str. 63). Z dostupných zdrojů jsem bohužel nenašla, zda se v dnešní době aplikace využívá a zda projekt dosáhl svých cílů, ovšem myšlenka se mi velmi líbí, neboť součástí aplikace má být i podpora tvořivosti učitele či zapojení rodičů do činností MŠ (Šmelová, Provázková Stolinská a kol., 2021).

4.2.4 Webové portály

Na internetu existuje mnoho webových portálů, které nabízí již vytvořené náměty pro práci s dětmi. Učitelé se tak na daných stránkách inspirují, případně si určitý materiál stahují/kupují. Za webové stránky, na kterých se pedagogové mohou inspirovat či si zakoupit materiál vytvořený jiným uživatelem, můžeme označit ucitelnice.cz, skolka-pripravy.cz, predskolaci.cz, e-predskolaci.cz, uciteleucitelum.cz a mnohé další.

Do inspirativní nabídky pro předškolní pedagogy můžeme zahrnout nejen portály pro učitele, ale i všem známé funkce Googlu – např. Google Mapy, Myšlenkové mapy či iCloudové úložiště Google Disk (Budínská, 2019). Právě s mapami či myšlenkovými obrázky mohou učitelé pracovat nejen v rámci přípravného procesu, ale i při aktivitách s dětmi.

5 Uvedení do praktické části

5.1 Přehled cílů

Hlavním cílem výzkumu diplomové práce je zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají v rámci profesního života digitální technologie a sociální sítě.

Hlavní výzkumný cíl diplomové práce je rozdělen do jednotlivých dílčích cílů.

DC1: Zjistit, jaké digitální technologie využívají pedagogičtí pracovníci mateřských škol v rámci svého profesního života.

DC2: Zjistit, v jaké míře pedagogičtí pracovníci mateřských škol užívají dostupné sociální sítě a další programy, jak je hodnotí, k čemu je používají a zda na nich tvoří své portfolio.

DC3: Zjistit, do jaké míry jsou digitální technologie využívány s dětmi v předškolním zařízení.

5.2 Hypotézy

V souvislosti s danými cíli byly stanoveny následující hypotézy:

H1 – Zaměstnanci mateřských škol do věku 30 let využívají sociální sítě více než zaměstnanci starší.

H2 – Pedagogičtí pracovníci MŠ ze sociálních sítí nejčastěji používají Pinterest.

H3 – Pedagogičtí pracovníci, kteří přidávají své náměty na sociální sítě, daný materiál častěji nabízejí zadarmo, než prodávají.

H4 – Při činnostech s dětmi v MŠ jsou z digitálních technologií nejvíce využívány interaktivní tabule.

6 Výzkumná metoda

6.1 Kvantitativní výzkum

F. N. Kenlinger in Chráska (2016): „*Vědecký výzkum je systematické, kontrolované, empirické a kritické zkoumání hypotetických výroků o předpokládaných vztazích mezi přirozenými jevy.*“ Výzkum se realizuje pomocí sběru dat a následně vyhodnocuje, nejčastěji statistickými metodami s ohledem na již známé proměnné (Hendl, 2005).

Tento výzkum je zvolen, jelikož hlavním cílem diplomové práce je zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají digitální technologie a sociální sítě – výzkum je tedy orientován na pedagogické pracovníci mateřských škol napříč Českou republikou. Informace ohledně získávání dat a charakteristice výzkumného vzorku jsou konkretizovány v kapitolách 7.1 a 8.

6.1.1 Dotazník

Dotazník můžeme považovat za nejpoužívanější výzkumnou kvantitativní metodu, neboť za krátký čas můžeme získat velké množství odpovědí (Gavora, 2000). Respondent v dotazníkovém šetření odpovídá na předem připravený a smysluplně sestavený sled otázek, které musí být v souladu s cílovou skupinou, neboť pouze pak jsou výsledky výzkumu oprávněné a srozumitelné. Je ovšem důležité si uvědomit, že výsledky výzkumu jsou platné pouze v daném čase pro danou skupinu respondentů (Chráska, 2016). Tento fakt je dle mého potřeba vnímat i u mého výzkumu, neboť se domnívám, že každým rokem bude s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi pracovat více pedagogických pracovníků mateřských škol.

Gavora (2000) rozlišuje 3 základní typy otázek, a to: uzavřené, polootevřené a otevřené, následně krátce zmiňuje škálované. Novotná, Špaček a spol. (2019) dále dodávají otázky z více možností odpovědi. Je doporučována variabilita otázek – střídání různých typů, což napomáhá respondentovi udržet pozornost a soustředit se na dané dotazníkové šetření. Tato strategie byla zvolena i v mém výzkumu.

6.2 Předvýzkum

V rámci předvýzkumu jsem v první polovině února 2023 oslovila mé kamarádky a známé, které pracují v mateřské škole. Díky jejich vyplnění dotazníku a zpětné vazbě jsem získala pár nových informací a možností ohledně úpravy dotazníkového šetření. Následně jsem pod pracovním instagramovým účtem oslovila 3 učitelky MŠ, které své přípravy, pracovní listy či průběh dne v MŠ sdílí na Instagramu, některé z nich své materiály zároveň prodávají. Získaná data jsem využila pro úpravu odpovědí a lepší pochopení dotazníkových otázek. Cílem předvýzkumu bylo otestování a doplnění dotazníkového šetření, což bylo splněno.

7 Charakteristika výzkumu

7.1 Metoda získání dat

Získávání dat z důvodu lepší výpovědní hodnoty výzkumu probíhalo dvěma způsoby. Přestože se výzkum zabývá využíváním digitálních technologií a sociálních sítí u pedagogických pracovníků MŠ, nebylo získávání dat realizováno pouze pomocí online odkazu na dotazníkové šetření, ale i v podobě tištěných dotazníků, neboť jsem chtěla získat odpovědi i od pedagogických pracovníků MŠ, kteří digitální technologie a sociální sítě využívají.

Dotazníkové šetření sdílené pomocí online odkazu v emailu a přes sociální sítě bylo vytvořeno prostřednictvím Formuláře Google, tištěná verze byla pro lepší přehlednost vytvořena v Microsoft Word. Vyplněná data v tištěných dotaznících jsem ručně zadala jako vyplněný dotazník do Formuláře Google, v případě nevyplnění určitých otázek jsem ve formuláři doplnila možnost Nevyplněno, tudíž v analýze výsledků se mohou některá data o jednotky lišit. Dotazníkové šetření v podobě tištěné verze je součástí přílohy A.

7.2 Metoda zpracování dat

Zpracování dat proběhlo automaticky pomocí Google formuláře, některá data byla upravena a sčítána pomocí Microsoft Excel. Veškeré grafy v rámci analýzy výsledků byly vytvořeny prostřednictvím Grafu v aplikaci Microsoft Word. V případě sdílené odpovědi otevřené otázky je transkripce responze ponechána v originální výpovědi, tudíž s chybou.

7.3 Operacionalizace otázek

Hlavní cíl výzkumu byl rozdělen do třech dílčích cílů, následně dílčích výzkumných otázek. Dílčí výzkumné otázky jsem operacionalizovala do výzkumných otázek, na které respondenti odpovídali v rámci výzkumného šetření. Dotazníkové šetření s výzkumnými otázkami je součástí přílohy A.

Tabulka 1: Operacionalizace otázek

Dílčí cíle	Dílčí výzkumné otázky	Výzkumné otázky
<p>DC1: Zjistit, jaké digitální technologie využívají pedagogičtí pracovníci mateřských škol v rámci svého profesního života.</p>	<p>DVO1: Jaké digitální technologie používají pedagogičtí pracovníci mateřských škol?</p>	<p>VO 7 VO 31 VO 34</p>
<p>DC2: Zjistit, v jaké míře pedagogičtí pracovníci mateřských škol užívají dostupné sociální sítě a další programy, jak je hodnotí, k čemu je používají a zda na nich tvoří své portfolio.</p>	<p>DVO2: Jaké sociální sítě využívají pracovníci mateřských škol?</p>	<p>VO 8 VO 9 VO 15 VO 27 VO 31</p>
	<p>DVO3: K jakým činnostem využívají pracovníci MŠ možnost přístupu na internet?</p>	<p>VO 10 VO 11 VO 12 VO 13 VO 14 VO 28 VO 29 VO 30 VO 32 VO 33</p>

<p style="text-align: center;">DC2:</p> <p>Zjistit, v jaké míře pedagogičtí pracovníci mateřských škol užívají dostupné sociální sítě a další programy, jak je hodnotí, k čemu je používají a zda na nich tvoří své portfolio.</p>	<p style="text-align: center;">DVO4:</p> <p>V jaké míře pedagogičtí pracovníci MŠ kupují a prodávají materiály na sociálních sítích.</p>	<p>VO 16</p> <p>VO 17</p> <p>VO 18</p> <p>VO 19</p> <p>VO 20</p> <p>VO 21</p> <p>VO 22</p> <p>VO 23</p> <p>VO 24</p> <p>VO 25</p> <p>VO 26</p>
<p style="text-align: center;">DC3:</p> <p>Zjistit, do jaké míry jsou digitální technologie využívány s dětmi v předškolním zařízení.</p>	<p style="text-align: center;">DVO5:</p> <p>Jaké digitální technologie využívají při činnostech v MŠ ped. pracovníci s dětmi?</p>	<p>VO 35</p> <p>VO 36</p>

8 Charakteristika výzkumného vzorku

Jelikož se výzkum zabývá využíváním digitálních technologií a sociálních sítí u pedagogických pracovníků mateřských škol, získávání odpovědí bylo realizováno dvěma způsoby. Jedna skupina získala online odkaz na dotazník, druhá dotazníkové šetření vyplňovala v papírové podobě. Získávání odpovědí dvěma způsoby bylo realizováno z důvodu lepšího zastoupení výzkumného vzorku, neboť kdyby dotazník probíhal pouze online, pravděpodobně by se nedostal k pedagogickým pracovníkům MŠ, kteří digitální technologie a sociální sítě nevyužívají.

V podobě online dotazníku bylo odpovězeno 234 respondenty, a to v druhé polovině února a na začátku března roku 2023. Získávání odpovědí probíhalo přes email, kdy byly osloveny vybrané mateřské školy v Královéhradeckém kraji. Z každého okresu získalo na email úvodní dopis s prosbou o vyplnění dotazníku cca 30 vybraných mateřských škol. V případě sdíleného kontaktu na konkrétní třídy či pedagogické pracovníky MŠ byl email poslán přímo jim, jinak na centrální email mateřské škole. Mateřské školy v Královéhradeckém kraji byly vybrány především proto, jelikož jsem předpokládala, že s odkazem na Univerzitu Hradec Králové by mohla být návratnost vyplněných dotazníků větší, zároveň sama bydlím v Královéhradeckém kraji. Dále byl online odkaz na dotazníkové šetření pomocí referenta ústavu Primární, preprimární a speciální pedagogiky Bc. Valtra rozeslán studentům kombinovaného studia, kteří studují pedagogiku předškolního věku. Dotazník byl také sdílen na 3 facebookových skupinách, které se zabývají předškolní výchovou/inspirací pro učitele MŠ, dále na komunitním chatu Facebooku dvou učitelských skupin – bohužel nejsem schopna určit, kolika pedagogickým pracovníkům MŠ algoritmy Facebooku ukázaly můj příspěvek s prosbou o vyplnění dotazníkového šetření. Zároveň mi se sběrem dat pomohly spolužačky, které dotazník rozeslaly svým kolegyním z předchozích studií. Protože bylo dotazníkové šetření sdíleno pomocí online odkazu, nejsem schopna určit, jakou návratnost vyplněných dotazníků jsem získala, pouze se domnívám, že nejvíce vyplnění proběhlo na komunitním chatu facebookové skupiny. Jelikož byl online odkaz sdílen mnoha způsoby, předpokládala bych, že počet vyplněných dotazníků bude větší. Průcha (1995) popsal, že návratnost dotazníků je okolo 30 %, u mého výzkumu je však mnohem menší. Jsem názoru, že v dnešní době je v éteru mnoho výzkumů a lidé již nemají zájem zúčastnit se dotazníkových šetření, zároveň jsou výzkumy velmi často náročné z časového hlediska.

Dotazníkové šetření v tištěné podobě vyplňovali pedagogičtí pracovníci ve mnou vybraných mateřských školách v průběhu začátku března 2023, jednalo se o 7 MŠ v okrese Rychnov nad Kněžnou. Tyto konkrétní mateřské školy byly vybrány z důvodu blízkosti k mému bydlišti. Nejprve jsem oslovila 6 mateřských škol, po sběru vyplněných dotazníků se mi některé archy vrátily prázdné, tudíž jsem požádala ještě jednu MŠ o spolupráci v rámci výzkumného šetření. Zhruba v každé zúčastněné mateřské škole se mi vrátily 2 dotazníky nevyplněné z důvodu nemoci zaměstnanců.

9 Analýza výsledků

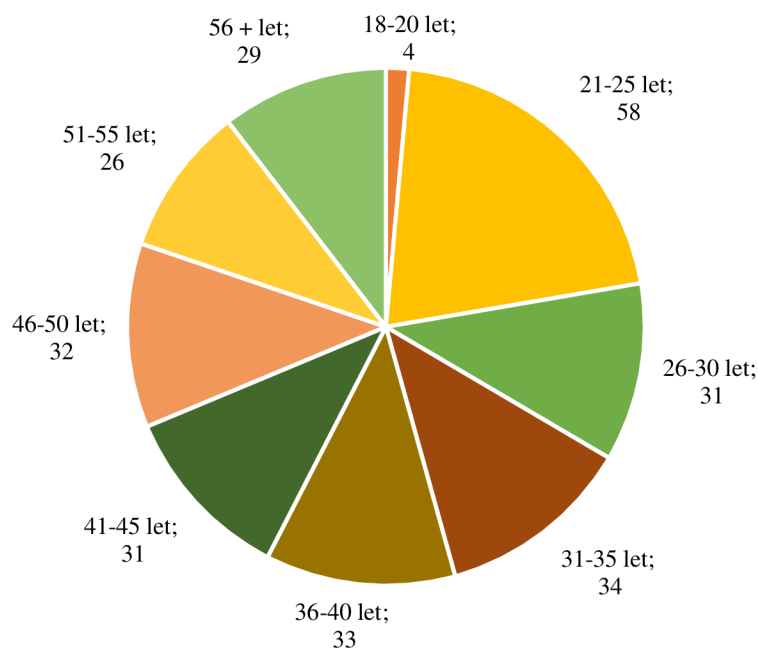
Celkem jsem získala 280 vyplněných dotazníků, z toho 2 považuji za neplatné, jelikož nebyla splněna podmínka vyplnění, a to pedagogickým pracovníkem mateřské školy. Vyplnění dotazníkového šetření ve dvou zmíněných případech proběhlo od pedagogů základních škol. Z platných odpovědí jsem 234 získala přes online dotazník a 44 v podobě tištěných dotazníků z oslovených mateřských škol.

9.1 Charakteristika respondentů

Z celkového počtu 278 odpovědí zaujímá 276 odpovědí od žen, 2 odpovědi od mužů, konkrétně učitelů v mateřské škole státní, s délkou praxe 1-2 roky a 6-10 let. Z dat Českého statistického úřadu vyplývá, že v roce 2022 bylo v mateřských školách 232 mužů učitelů, což činí 0,69 % všech učitelů MŠ (Český statistický úřad, 2022). V mém výzkumu činí procento mužů 0,72, a to považuji za úspěch. Obě vyplnění od mužů proběhla pomocí online odkazu.

Věk respondentů

Díky grafu 1 můžeme vidět zastoupení respondentů v jednotlivých věkových skupinách. Nejvíce vyplněných dotazníků jsem získala od věkové skupiny 21-25 let, konkrétně 58 odpovědí, což je 20,9 %. Právě tento věk je dle mého nejvíce zastoupen z důvodu rozeslání dotazníkové šetření studentům kombinovaného studia učitelství pro MŠ na UHK, dále ale především proto, jelikož mladí učitelé na digitálních technologiích a sociálních sítích působí nejvíce. Přesto mě překvapuje, že ostatní věkové kategorie od věku 26 let mají téměř totožné zastoupení, za což jsem velmi ráda, neboť je výzkum zaměřen na pedagogické pracovníky v mateřské škole všech věkových kategorií. Za úspěch považuji, že se dotazníkové šetření dostalo i k pedagogům starším 56 let, kdy jsem v této věkové kategorii získala 29 odpovědí. Zde můžeme vidět, že na digitálních technologiích a sociálních sítích působí učitelé i staršího věku, neboť v tištěné podobě dané věkové kategorie jsem získala 8 odpovědí, tudíž zbývajících 21 bylo vyplněno online přes sdílený odkaz.

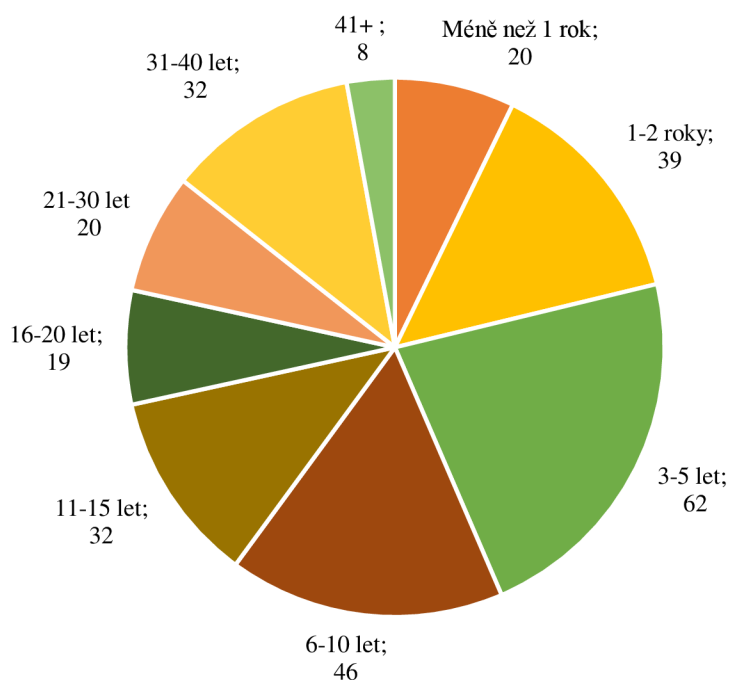
Graf 1: Věk respondentů

Nejvyšší dosažené vzdělání

Za nejvyšší dosažené vzdělání 120 respondentů vyplnilo střední školu s maturitou, což je 43,2 % všech dotazovaných. Vyšší odborné vzdělání zvolilo 36 pedagogických pracovníků, jedna žena doplnila volnou odpověď jiné, kde zmínila Speciální pedagogiku realizovanou přes Celoživotní vzdělávání. Vysokoškolské vzdělání má z dotazovaných respondentů 121 pedagogických pracovníků MŠ, konkrétně 76 bakalářské a 45 magisterské. Procentuální zastoupení nejvyššího dosaženého vzdělání je tedy téměř shodné u středoškolských a vysokoškolských pedagogů v MŠ, což dle mého odpovídá realitě s ohlednutím na věkové zastoupení zúčastněných respondentů, neboť mladí učitelé v předškolním zařízení si často dodělávají bakalářské studium.

Délka praxe v mateřské škole

Nejdelší délku praxe v předškolním zařízení můžeme na grafu 2 zpozorovat u 8 respondentů, kteří v mateřské škole pracují 41 a více let. 62 lidí pracuje v MŠ 3-5 let, jedná se o největší skupinu daného výzkumu. Na druhém nejpočetnějším místě se umístila délka praxe v mateřské škole 6-10 let, kterou má 46 pedagogických pracovníků. Za mě poměrně velké množství lidí, konkrétně 32, vybralo variantu délky praxe v MŠ 31-40 let. Méně než jeden pracovní rok v mateřské škole z dotazovaných zvolilo 20 respondentů.

Graf 2: Délka praxe v MŠ

Pracovní pozice

Jelikož někteří pedagogičtí pracovníci mají v mateřské škole více úvazků, hodnoty vyšlé v rámci pracovních pozic neodpovídají součtu respondentů. Výzkumu se zúčastnilo 35 ředitelek mateřských škol, 214 učitelů/učitelek a 27 asistentek pedagoga. Dále dotazníkové šetření vyplnilo 11 speciálních pedagogů a 15 vedoucích učitelek. Bohužel jsem na možnost pracovní pozice vedoucí učitel/ka zapomněla, ale respondenti ji doplnili v rámci otevřené odpovědi jiné.

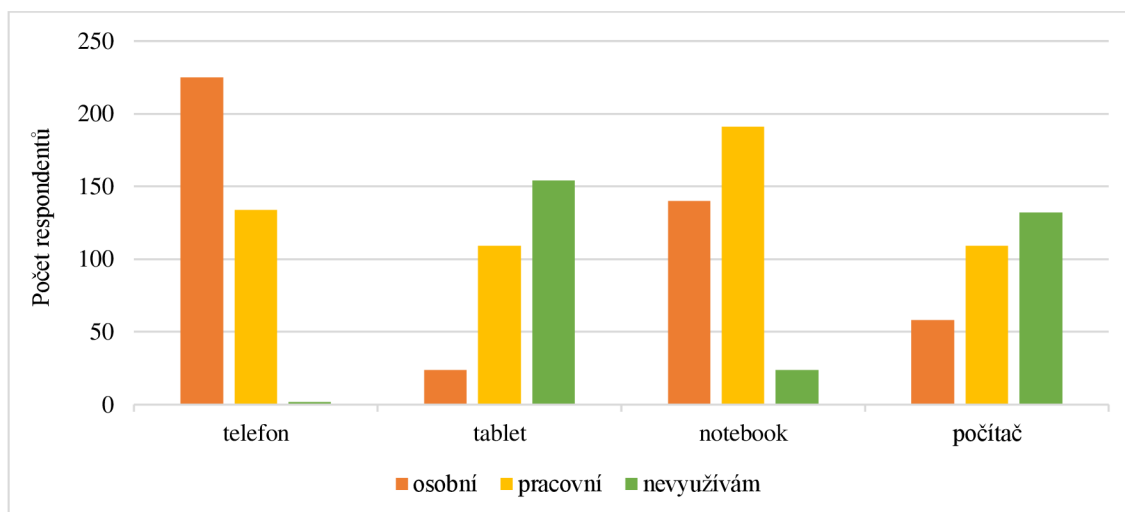
Ze všech zúčastněných pedagogických pracovníků jich 250 pracuje v mateřské škole státní, 13 v mateřské škole soukromé, 10 v mateřské škole speciální (dle §16 odst. 9 školského zákona) a 4 v mateřské škole církevní. Dále 1 učitelka zmínila MŠ

se speciálními třídami a jedna přípravnou třídu. Stejně jako u pracovní pozice, i zde mohli respondenti zvolit více variant. Tuto možnost uskutečnila pouze jedna paní učitelka, která dala mateřskou školu soukromou a MŠ speciální (dle §16 odst. 9 školského zákona). Z lesní mateřské školy jsem nedostala žádnou odpověď.

9.2 Digitální technologie

Na grafu 3 můžeme vidět, jaké digitální technologie využívají pedagogičtí pracovníci MŠ v rámci svého zaměstnání (přípravy, inspirace, komunikace s rodiči, ...) a zda jsou zařízení osobní nebo pracovní, případně zda danou technologii nevyužívají vůbec. Z výsledků mě zaujalo, že 134 pedagogických pracovníků má (využívá) pracovní mobilní telefon. Zde se bohužel nedozvíme, zda se jedná o zřízení, která mají pedagogičtí pracovníci pro své účely, nebo pouze o telefon, který je v MŠ určen pro omlouvání dětí. Z výsledků si také můžeme všimnout, že pedagogové nejčastěji ke své profesní práci využívají notebook; počítač a tablet méně. Všechny tři zmíněné technologie jsou však častěji pracovní než osobní. Přestože tablet je pedagogy využíván nejméně, s pracovním tabletem pracuje 109 učitelů, stejně jako s počítačem. V domácím prostředí pedagogové nejčastěji ohledně příprav, zapisování do školního systému atd. využívají notebook.

Další informace ohledně digitálních technologií v rámci profesních záležitostí jsou zmíněny níže v kapitole 9.5 Další možnosti s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi.

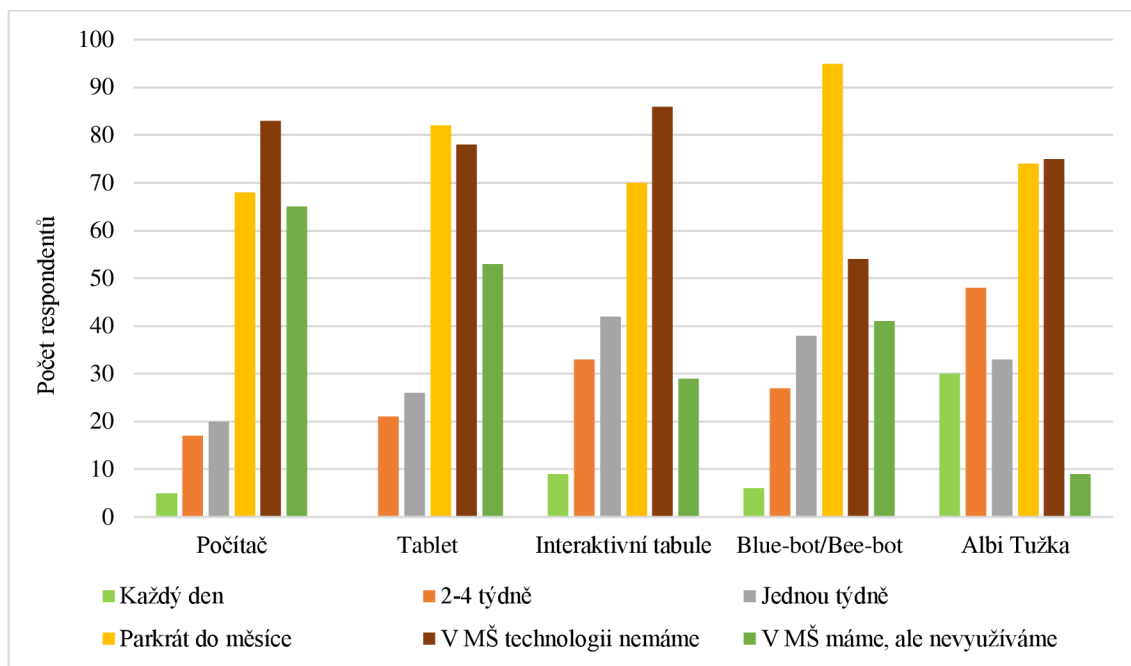

Graf 3: Využíváním digitálních technologií v rámci zaměstnání

Digitální technologie s dětmi

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v posledních letech podporuje využívání digitálních technologií ve všech stupních vzdělávání, tedy i v mateřské škole. Cílem je rozvoj inforatického myšlení a daných kompetencí u dětí a žáků (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2022). V jaké míře tedy pedagogičtí pracovníci v mateřských školách využívají digitální technologie? Na grafu 4 vidíme využívanost u dotazovaných pedagogů.

Můžeme si všimnout, že v mateřských školách je nejčastěji využívána Albi tužka, se kterou 111 učitelů připravuje činnosti minimálně jednou týdně. Jako druhou nejvyužívanější digitální technologii můžeme brát interaktivní tabuli, která se každý den použije v 9 MŠ, týdně v 84. U Blue-botů a Bee-botů jsem čekala častější využívání, neboť nyní má mnoho mateřských škol tyto pomůcky díky podpoře digitalizace od MŠMT. Z grafu ale zároveň vyplývá, že více jak 40 MŠ má dané pomůcky k dispozici, avšak je s dětmi nevyužívá. Je ovšem důležité podotknout, že ve většině mateřských školách daným pomůckám říkají „včelky“ a pedagogové možná nevědí, jaký je jejich pravý název, a tak v dotazníkovém šetření nezvolili odpovídající variantu. Z dalších robotických hraček pedagogové v mateřských školách využívají Housenku Code a Pillar (12x), robot Cubbeto (11x), Botley robot (10x) či 12x digitální mikroskop. Z celkového počtu dotazovaných se dle mého nejedná o velký počet respondentů, kteří s dětmi v předškolním zařízení dané hračky používají. Jak je ale již zmíněno výše, panují dva názory na využívání digitálních hraček v MŠ. Respondentka 64 zmínila: *„V MŠ nejsme zastánci digitální technologie a proto tablety nevyužíváme ... v dnešní době děti mají přísun k těmto technologiím, díky svým rodičům, proto se snažíme v MŠ jim co nejvíce z této oblasti nenabízet, ač víme, že se to po nás vyžaduje.... Když každý den slyšíme, jak děti odpoledne koukaly na mobil nebo TV, místo toho, aby šly ven ...“*. Je dle mého potřeba, aby pedagogové znali možnosti, byli v oblasti digitálních pomůcek vzděláni a dokázali sami posoudit, v jaké míře mají digitální technologie v mateřské škole využívat.

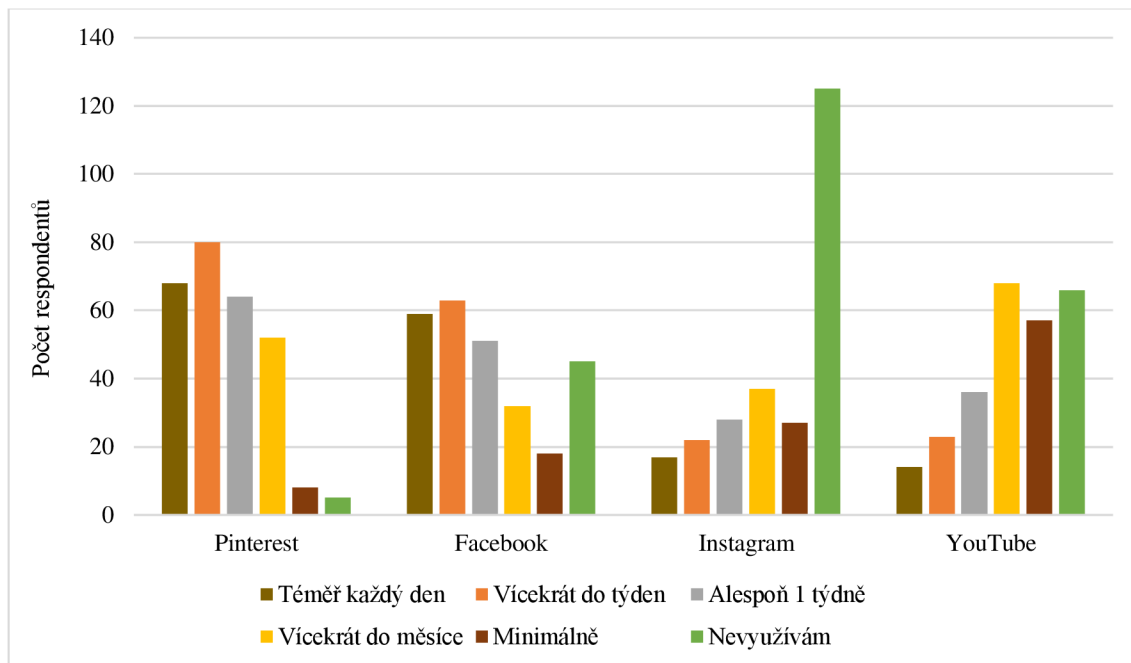
Graf 4: Digitální technologie ve vzdělávací nabídce

9.3 Sociální sítě

Nejvíce respondentů jako nejvyužívanější sociální síť ohledně inspirace na tvoření, námětů na práci s dětmi, ... zvolilo Pinterest, celkem 265, což činí 95,3 %. Na druhé pozici se umístil Facebook se 195 hlasy, dále YouTube (121), Instagram (92), Tiktok (7) a s jedním hlasem Twitter, který dala učitelka soukromé mateřské školy ve věku 18-20 let. Z dalších možných zdrojů byl 202x zvolen vyhledávač Google/Seznam, 187x knihy a 158x časopisy. Můžeme si tedy všimnout, že vybrané sociální sítě jako Pinterest a Facebook jsou pedagogickými pracovníky MŠ ohledně inspirace či námětů na práci s dětmi využívány častěji, než dříve klasické knihy a časopisy. 173 respondentů zvolilo za zdroj online učitelské portály jako predskolaci.cz, uciteleucitelum.cz či ucitelnice.cz. Přesně 50 % pracovníků sdílí své soubory/přípravy s kolegy či přáteli.

Ze 6 sociálních sítí, které byly v dotazníkovém šetření primárně zastoupeny, se s nejmenší využívaností setkáme u Twitteru a TikToku. Zhruba 250 zúčastněných pedagogických pracovníků dané sociální sítě vůbec nevyužívá, někteří však na dané sítě občas navštíví. Především se jedná o mladé učitele s praxí do 5 let. Graf 5 nám ukazuje návštěvnost u ostatních sociálních sítí. Můžeme si všimnout, že 68 respondentů navštěvuje téměř každý den Pinterest a 59 Facebook. Domnívala jsem se, že Instagram bude mít v dnešní době téměř stejnou návštěvnost jako Facebook, ale mýlila jsem se,

neboť 45 % respondentů Instagram nevyužívá vůbec a pravidelně danou sociální síť navštěvuje zhruba stejné množství pedagogů jako YouTube.

Graf 5: Využitelnost sociálních sítí

Ze všech zúčastněných pedagogických pracovníků má na Pinterestu založen osobní i pracovní účet 41 respondentů, na Facebooku 44 a Instagramu 23. Ostatní uživatelé mají pouze jeden účet, případně žádný, pokud to daná sociální síť dovoluje. Cílem dvou účtů je oddělení pracovních a osobních záležitostí a větší přehled v nabízeném obsahu. Sama osobně mám na Instagramu založen účet, pod kterým sleduji inspiraci na práci s dětmi či prodávané materiály. Zároveň algoritmy na Instagramu pracují s oblíbeným obsahem, tudíž se mi na pracovním účtu zobrazují stále nové příspěvky ohledně předškolního vzdělávání.

Rizika YouTube

Jaká rizika vnímají pedagogičtí pracovníci při využívání YouTube během činností v mateřské škole? Nejprve je dle mého podstatné zmínit, že 53 respondentů YouTube v MŠ nepouští, což činí necelých 20 % dotazovaných. Ostatní největší riziko shledávají ve velkém množství reklam (192) a nevhodnosti obsahu (96). 47 pedagogických pracovníků se domnívá, že děti v běžném životě díky YouTube nerozeznají pravdu od fikce, což potvrzuje i Černý (2021). Dle mého má také na děti předškolního věku vliv YouTube ohledně zhoršení komunikace a zraku dětí, s čímž se mnou souhlasí cca 10 % dotazovaných. Zhruba 20 respondentek slovně zmiňuje, že před využitím YouTube se na daná videa/pohádky podívají doma a obsah pečlivě vybírají, jak ale zmiňuje ředitelka z jedné MŠ: „*Nikdy nevíme, co se na obrazovce mimojiné objeví, skočí náhodně (reklama, jiné video, obrázek – upoutávka na jiné nevhodné video)*“, a proto je dle mého důležité mít nabízený obsah předem dobře připravený, nejlépe stažený mimo sociální sítě.

Názor na využívání sociálních sítí

V rámci kapitoly zabývající se sociálními sítěmi je dle mého dobré zhodnotit, jak pedagogičtí pracovníci MŠ vnímají účty na sociálních sítích, které se zabývají předškolními činnostmi a jak sami hodnotí vliv sítí na vlastní pedagogickou práci. V rámci těchto otázek se téměř všichni respondenti shodli, že sociální sítě jsou pro ně inspirací a rychlým zdrojem nápadů na práci s dětmi. Někteří pedagogičtí pracovníci, stejně jako ředitelka MŠ státní zmínila: „*Ne všechny náměty jsou kvalitní, ale najdou se i vhodné a inspirativní*“, upozorňují na kvalitu a správný metodický obsah. Jak je již jednou zmíněno, i já jsem názoru, že musíme umět selektovat nabízené materiály a vybrat si pro nás ty přínosné s kvalitním zpracováním. Učitelka ve věku 56+ let podotkla: „*Moc ráda to sleduju... vidím šikovnost mladých šikovných kolegyně a občas i závidím co spolu technologiemi dokážou samy vytvořit...hold už jsem starší ročník, ale snažím se.*“ Zde si můžeme všimnout, že si paní učitelka daného věku sama uvědomuje, že nestíhá tempo digitálních technologií. Ohledně vlivu na vlastní pedagogickou práci respondenti zmiňovali, že jim sociální sítě nabízí inspiraci a více možností, například Canvu či videa na YouTube, a zároveň ušetří čas.

9.4 Sdílení a stahování materiálů/námětů

Sdílení materiálů na sociálních sítích

Celkem 64 pedagogických pracovníků sdílí materiály/náměty na práci s dětmi na sociálních sítích, jedná se o 23 % dotazovaných. Mezi sdílenými materiály nejčastěji nalezneme výrobky dětí, pracovní listy, hudební inspiraci či fotografie dětí. Respondentka 129 uživatelům Pinterestu a Instagramu poskytuje: „*Výrobky na VV/PV, autorské básničky, osvědčené pohybovky, materiál k určitému tématu vytvořený v canvě, vlastní zkušenosti osvědčené hry a tipy na pomůcky pro dítě s vývoj.dysfazií, pokusy a činnosti na ENVV, aj.*“ Učitelka ve věku 21-25 let sdílí na Instagramu: „*tipy na vv činnosti, tipy na pohybové hry, na různé aktivity k danému tématu, PL...*“ Můžeme si tedy všimnout, že nabídka poskytovaných materiálů je velmi pestrá.

Dotazovaní pedagogové své materiály/náměty nejvíce sdílí na Facebook, konkrétně 39 respondentů. Uživatelům Instagramu poskytuje svoji tvorbu 17 pedagogických pracovníků, na YouTube nahrává jedna učitelka ve věku 21-25 let. Na Twitter a TikTok nepřispívá nikdo. Každý své materiály sdílí v různé intenzitě, téměř všichni však nepravidelně, s ohledem na pracovní vytížení. Pouze jedna učitelka/speciální pedagožka přidává příspěvky každý den. Většina pracovníků však sdílí v průměru 2x měsíčně. Respondentka 89 se svěřila: „*Málo - zdržuje mě to, mám kupu jiných pracovních starostí*“.

Prodávání materiálů přes sociální sítě

Z celkového počtu respondentů své materiály prodává 3,2 % dotazovaných, konkrétně 9 pedagogických pracovníků mateřských škol. V tabulce 2 vidíme informace o prodávajících, jejich nabízených materiálech, průměrné ceně a kupujících. Z dostupných informací je zřejmé, že tvorba každého sdílejícího se prodává v jiné míře a hodnota získaných finančních prostředků se velmi liší. Například učitelka, která zájemcům poskytuje tematické přípravy či PDF aktivity, si týdně vydělá v průměru 1000 Kč, zatímco jiná 50 Kč. Bohužel jsem se od některých pedagogů nezjistila, kolik lidí si dané materiály kupuje, tudíž nevíme, jaký je o jejich tvorbu zájem. Dle mého jsem se konkrétní informace nedozvěděla, neboť se jedná o soukromá data. Z osobního sledování ale vím, že některé materiály jsou na Facebooku prodávány ve stovkách kusů. Jako zajímavost si můžeme všimnout, že všichni prodávající své materiály sdílí na Facebook, neboť právě tato sociální síť je díky skupinovým konverzacím pro prodejce nejvýhodnější.

Pouze jedna respondentka, učitelka ve věku 31-35 let, své materiály prodává, nikoli nabízí zadarmo. Ostatní některé materiály prodávají, zároveň ale sdílejí příspěvky zadarmo. Z dostupných informací si také můžeme všimnout, že 7 z 9 prodávajících je ve věkové kategorii do 30 let, což potvrzuje hypotézu H1.

Tabulka 2: Informace o prodáváných materiálech

Prodávající (věk)	Prodávané materiály	Četnost prodávání	Místo prodávání	Průměrná cena	Průměr kupujících
Učitelka (31-35)	Svá vlastní tvorba	Týdně	Facebook	50 Kč	5 za den
Asistentka pedagoga (36-40)	Grafomotorické listy	1x týdně	Pinterest, Facebook	50 Kč	6
Učitel (18-20)	Písničky	2x měsíčně	Facebook, Instagram	100 Kč	Hodně
Učitelka (18-20)	Výrobky	1x týdně	Facebook, Instagram	10 Kč	5
Učitelka (21-25)	Inspirace na práci s dětmi	Několikrát do týdne	Pinterest, Facebook, Instagram	25-40 Kč	-
Učitelka (21-25)	Didaktické materiály	1-2x měsíčně	Facebook, Instagram	40 Kč	30
Učitelka (26-30)	PDF aktivity zaměřené na různá témata, tématické přípravy, apod.	Minimálně 1x týdně	Osobní stránky, Facebook, Instagram, Pinterest	50 Kč	20 denně

Asistentka pedagoga (26-30)	PDF materiály	Několikrát týdně	Osobní stránky, Facebook, Instagram, Pinterest	35 Kč	Stovky
Učitelka (21-25)	Pracovní listy, didaktické pomůcky, pohybové hry, ...	Minimálně 2x týdně	Instagram, Facebook, Pinterest	55 Kč	100

Stahování materiálů ze sociálních sítí

Z celkového počtu dotazovaných si 79,5 % respondentů stahuje/ukládá ze sociálních sítí zajímavé materiály, které následně využívá ve výchovně vzdělávacím procesu v mateřské škole. Necelých 10 % pedagogických pracovníků MŠ si materiály stahuje/ukládá, poté se k nim ale již nevrací a při práci s dětmi je využívá. Ostatní respondenti, celkem 31 (11,2 %), si žádné materiály nestahují. Můžeme si tedy všimnout, že minimálně 88,8 % respondentů využívá sociální sítě, na kterých se inspiruje pro práci s dětmi v předškolním zařízení. Ne všichni dotazovaní jsou ochotni si kupovat materiál, který není zadarmo – celkem 177 tázaných pedagogických pracovníků si v různé míře kupuje nabízené materiály, 101 však nikoli. Jedná se tedy o 36,3 % pedagogických pracovníků, kteří si přes sociální sítě nikdy nekoupili žádný materiál. Dle svých očekávání jsem se domnívala, že zkušenost s kupováním nabízených materiálů bude mít menší procentuální zastoupení.

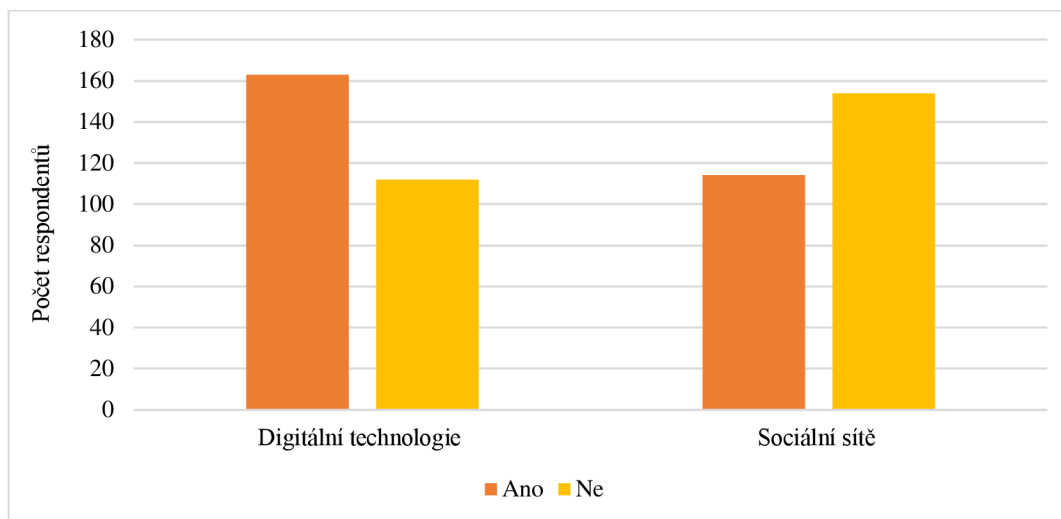
Téměř dvě třetiny respondentů příležitostně nějaký materiál koupí, zatímco ze stejného vzorku pedagogických pracovníků prodává své náměty/materiály pouze přes 3 % dotazovaných. Můžeme tedy zhodnotit, že poptávka je mnohem vyšší než nabídka. Je ale důležité si uvědomit, že základní vlastností správného materiálu by měla být kvalita, propracovat, soulad s RVP PV, ... Dle mého je tedy důležité upřednostňovat autory, kteří mají své materiály/náměty propracované a dbají na jejich kvalitu, nikoli kvantitu.

Zde ale vychází otázka, do jaké ceny jsou zájemci ochotni své materiály kupovat? A ohlížejí se na kvalitu nabízeného obsahu? Ztotožňuji se se slovy učitelky z mateřské školy soukromé: „*Pokud je materiál kvalitní, tak jsem ochotna za to zaplatit. Nejdražší materiál jsem zatím kupovala za 180Kč*“. Stejného názoru je i mnoho pedagogických pracovníků, kteří se ohlížejí na kvalitu materiálu – čím kvalitnější, čím větší ochota zaplatit. Nejdražší částka, která se ve výpovědích vyskytla za zakoupený materiál 4x, činila 1000 Kč, nejvíce respondentů však zapsalo 100 Kč. Žena ve věku 46-50 let konkretizovala své kritérium, kdy zmínila: „*Cca 15 Kč za stránku*.“ Je také důležité podotknout, že je podstatné, zda jsou kupované materiály hrazeny ze školního rozpočtu nebo z vlastních finančních zdrojů jedinců, neboť v každém zařízení mají na kupování materiálů jiný názor. Přesto mě překvapilo, že pedagogičtí pracovníci MŠ si materiály kupují nejčastěji 1x měsíčně. „*Koupím, když mě nadchne originálním nápadem a provedení. Což už v dnešní době, kdy každá druhá z nás umí pracovat v canvě není často*“, jak ale zmiňuje respondentka 93, často se vyskytují stejné náměty, jen lehce obměněné v online nástroji Canva.

9.5 Další možnosti s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi

U pedagogických pracovníků mateřských škol můžeme využívat digitální technologie a sociální sítě nejen ke stahování, prodávání a kupování materiálů, ale máme nespočet možností pro využití technologií a sítí pro práci pedagoga v předškolním zařízení. Nyní zde zmíním další možnosti.

Jako první si však dovolím vyhodnotit otázku, cílem které bylo zjistit, zda díky pandemii Covid-19 začali pedagogičtí pracovníci více využívat digitální technologie a sociální sítě. Na grafu 6 si můžeme všimnout, že v roce 2020 a 2021 začalo více jak 160 pracovníků mateřských škol využívat digitální technologie častěji, neboť to aktuální situace vyžadovala. Se sociálními sítěmi začalo častěji pracovat necelých 120 respondentů. Výsledky této otázky mě částečně překvapily, neboť jsem nepředpokládala, že tolik pracovníků začne využívat sociální sítě. Hodnoty vyšlé ohledně digitálních technologií dle mého odpovídají realitě, jelikož mateřské školy musely dětem s povinným předškolním vzděláváním zajistit distanční výuku.

Graf 6: Zvýšená využívanost technologií a sociálních sítí v pandemii Covid-19?

Canva a jiné online nástroje pro tvorbu grafického materiálu

Celkem mě překvapilo, že více jak polovina, dokonce 179 (64,4 %), dotazovaných pedagogických pracovníků MŠ nevyužívá Canvu. Se základní Canvou pracuje 43 respondentů, rozšířenou verzi pro učitele s oprávněním má aktivováno 56 pedagogů. Dle mého je škoda, že vědomí o Canvě není mezi pedagogy všeobecně rozšířeno, neboť se jedná o jednoduchý nástroj pro tvorbu např. pracovních listů či didaktických pomůcek. V případě tvorby vlastních materiálů mimo Canvu dotazovaní pedagogové nejčastěji využívají Microsoft Word – 16x. Mezi dalšími odpověďmi se v rámci jednotek vyskytlo Malování, Picasa, Photoshop, PowerPoint či CorelDRAW.

Online školní informační systém

Za nejčastěji používaný školní informační systém/elektronickou třídní knihou můžeme považovat Správu MŠ, kterou využívá 77 respondentů. Zde je ovšem důležité podotknout, že Správa MŠ je taktéž informačním systémem některých škol, ve kterých bylo realizováno dotazníkové šetření v papírové podobě, tudíž musíme brát ohled na daných 22 hlasů, přesto se ale stále jedná o nejzastoupenější variantu online informačního systému. 11 zúčastněných pedagogických pracovníků využívá v mateřské škole Digiškolu, 10 Twigsee a 4 EduPage. Školu OnLine uplatňují v zaměstnání 2 učitelky, jedna z mateřské školy církevní a Lyfle má z dotazovaných ve své mateřské škole zřízena jedna paní ředitelka. Celkem online školní informační systém využívá 37,8 % dotazovaných. Nejedná se o velké číslo, ale myslím si, že každý rok bude procento využívanosti online systémů v mateřské škole větší. Učitelka ve věku 21-25 let ohledně práce s elektronickou třídní knihou v MŠ zmínila: „*Ještě ne, stále čekáme na zavedení.*“

Komunikace s rodiči

Téměř většina dotazovaných komunikujeme pomocí digitálních technologií, případně i sociálních sítí, s rodiči dětí. Převážná část pedagogických pracovníků využívá ke komunikaci telefonní hovor a SMS (79 %), mnoho z nich je také s rodiči ve spojení přes WhatsApp (28 %) či Messenger (16 %). 20 % pedagogů ke komunikaci využívá elektronickou třídní knihu či aplikaci určenou pro komunikaci mezi učiteli a rodiči, jako je např. Naše MŠ. I v dnešní době je 29 pedagogických pracovníků s rodiči ve spojení přes sešit/notýsek a 48 pomocí papírových lístečků s aktuálními informacemi. Respondentka 85 zmínila: „*komunikujeme osobně, v naší mš je zakazano komunikovat s rodiči přes socialni site*“. Můžeme si tedy zpozorovat, že v některých MŠ nejsou sociální sítě podporovány, zatímco učitelka ve věku 21-25 dodala, že kromě Messengeru a SMS komunikují s rodiči přes Instagram. Názor na využívání sociálních sítí v prostředí mateřských škol se tedy různí.

Pedagogická diagnostika dětí

Každá mateřská škola má povinnost realizovat u dětí předškolního věku pedagogickou diagnostiku (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, 2021). Z výzkumného vzorku provádí diagnostiku přes digitální technologie necelých 35 % respondentů. Konkrétně 21 pedagogických pracovníků má vlastní diagnostiku MŠ, kdy jsou výsledky zapisovány do notebooku/počítače. 71 tázaných realizuje převzatou online diagnostiku, nejčastěji se jedná o systém iSophi, dále je také zřídka využíván nástroj PREDICT. Respondentka 72 ve věku 36-40 let zmínila: „*Od převzaté diagnostiky realizovanou přes digitální technologie jsme ustoupili*“, neboť jim systém nevyhovoval. Celkem 4x se ve výpovědích vyskytlo, že v MŠ diagnostiku dětí neprovádí. Tyto čtyři odpovědi pochází od asistentek pedagoga, v délce praxe do 5 let. Můžeme tedy jen doufat, že asistentky nemají dostatek znalostí a nevědí, že učitelky diagnostiku provádí.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Z dotazovaných pedagogických pracovníků se v posledních dvou letech 227 zúčastnilo online vzdělávání. 82% návštěvnost online kurzů dle mého můžeme považovat za krásné číslo, přestože je důležité se napříč problematikou předškolní výchovy vzdělávat. Je ovšem důležité si uvědomit, že díky pandemii Covid-19 se začalo více praktikovat online vzdělávání před klasickým face to face (přednášející a posluchači). Zde vychází otázka, v jakém případě si účastníci z daného kurzu odnášejí více nových poznatků

a informací? Není v případě online přednášky soustředěnost vzdělávaných pedagogických pracovníků mateřských škol na probíranou problematiku nižší?

Pracovníci se zúčastnili různých přednášek/seminářů napříč obory, vzhledem k aktuální době mnoho pedagogů absolvovalo vzdělání ohledně respiračních onemocnění v MŠ. Respondentka 14, pracující na pozici ředitelky mateřské školy státní, za absolvované přednášky zmínila: „*Práce s hyperaktivními dětmi, Dítě s OMJ, Řízení pedagogického procesu a kvality ve vzdělávání – specifický výcvik, KUHAD*“. Přednášky zaměřené na vzdělávání dětí s OMJ můžeme z výsledků považovat za velmi žádané a navštěvované, stejně jako onemocnění v MŠ. Někteří pedagogové, i když v malém množství, byli v posledních 2 letech vzdělávání ohledně digitálních technologií. „*Školení digitálních technologií jsme měli přímo v MŠ. Účastnili se ho postupně, během dne, všichni,*“ podotkla jedna z ředitelek.

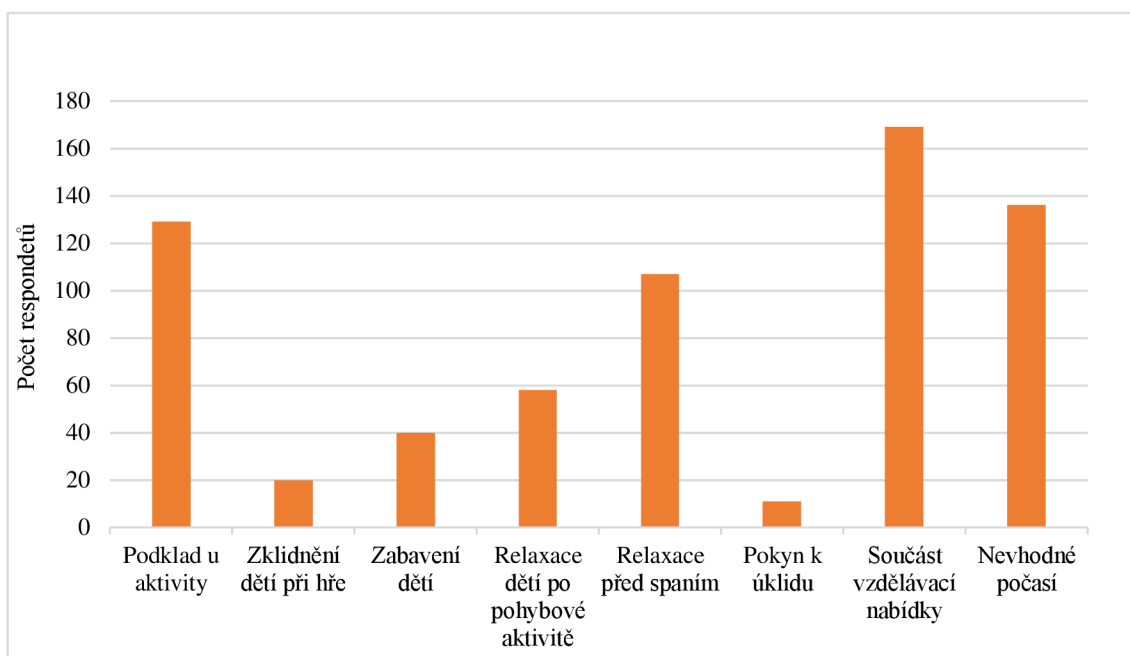
A jak byli pedagogové na online vzdělávání připojeni? Jako nejčastěji využívaná technologie byl prokázán notebook – 181x, dále počítač 51x a telefon 49x. Můžeme si tedy všimnout, že v dnešní době je pedagogickými pracovníky MŠ nejvíce využíván notebook, neboť tablet využilo jen 11 respondentů. Další možnost zmínila učitelka, která se zúčastnila přednášky ohledně respiračních onemocnění MŠ – přednášku sledovala pomocí interaktivní tabule.

Inspirace na online portálech

Mnoho pedagogických pracovníků mateřských škol využívá online vzdělávací portály, na kterých se inspiruje pro práci s dětmi. Za nejoblíbenější portál můžeme považovat predskolaci.cz, který navštěvuje 64 % dotazovaných pedagogů. Mezi další velmi oblíbené můžeme zařadit e-predskolaci.cz a uciteleucitelum.cz, které se těší oblibě u více než 45 % respondentů. 11 pedagogických pracovníků MŠ nevyužívá žádný online portál. Metodický portál RVP, který je prezentován jako stěžejní podpora pro pedagogy, pravidelně navštěvuje 64 % respondentů, tudíž čelí stejné oblibě/inspiraci/vzoru jako predskolaci.cz.

Videa/pohádky v MŠ

Na grafu 7 si můžeme všimnout, v jakém případě využívají pedagogičtí pracovníci v MŠ videa a pohádky. Pedagogové je nejčastěji zařazují jako součást vzdělávací nabídky, pro konkrétní doplnění tématu nebo jako motivaci v průběhu programu. Často jsou také videa/pohádky pouštěny v případě nepříznivého počasí, konkrétně u 136 pedagogů (49 % dotazovaných). V této situaci je potřeba, jak je již zmíněno výše, předem znát obsah pouštěného materiálu. 18 pedagogických pracovníků MŠ videa a pohádky nevyužívá vůbec, v jedné mateřské škole je pouští pouze při výuce anglického jazyka. Jedna učitelka z mateřské školy státní zmínila, že na využití videí/pohádek nemají v MŠ technologie.

Graf 7: Využívání pohádek/videí v MŠ

10 Vyhodnocení dílčích cílů

Hlavním cílem výzkumu diplomové práce bylo zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají v rámci profesního života digitální technologie a sociální sítě. Před vyhodnocením hlavního cíle jsem zhodnotila jednotlivé dílčí cíle.

DC1: Zjistit, jaké digitální technologie využívají pedagogičtí pracovníci mateřských škol v rámci svého profesního života.

Jako nejčastěji využívaná digitální technologie z výzkumné šetření vyplynul mobilní telefon, který v rámci svého zaměstnání používá 99 % dotazovaných. Dále pedagogičtí pracovníci mateřských škol zpravidla pracují s notebookem a počítačem, práci s tabletem uplatňuje nejméně respondentů, konkrétně 47,8 %. Ohledně online vzdělávání se ve 49 případech pracovníci mateřských škol připojili na kurz/přednášku pomocí mobilního telefonu, notebook byl využit 181x. Můžeme si tedy všimnout, přestože pracovníci MŠ nejvíce využívají telefon, že na určité činnosti preferují jiné digitální technologie.

DC2: Zjistit, v jaké míře pedagogičtí pracovníci mateřských škol užívají dostupné sociální sítě a další programy, jak je hodnotí, k čemu je používají a zda na nich tvoří své portfolio.

Celkem 99 % pedagogických pracovníků mateřských škol využívá sociální sítě. Nejčastěji je navštěvován Pinterest (95 %), Facebook (70 %) a YouTube (43 %). Na Facebooku má 44 respondentů založené 2 účty, jeden osobní a druhý pracovní, na kterém si pedagogové stahují a ukládají zajímavé náměty a inspiraci na práci s dětmi. Instagram si na osobní a pracovní účet rozděluje 23 pedagogických pracovníků a YouTube 11. Sociální sítě Twitter a TikTok můžeme mezi pedagogickými pracovníky mateřských škol hodnotit jako neoblíbené, neboť v osobním životě TikTok využívá 34 pedagogů, ale v rámci zaměstnání pouze 7 pracovníků, kdy 6 z nich je ve věkové hranici do 25 let. Účet na Twitteru má 20 pedagogů, ale pouze jedna učitelka ve věku 18 až 20 let na této sociální síti hledá inspiraci na práci s dětmi. Převážná část pedagogických pracovníků mateřských škol hodnotí sociální sítě pozitivně, především díky přístupu k inspiracím.

Celkem 23 % respondentů sdílí své vytvořené náměty na práci s dětmi na sociální sítě, nejčastěji na Facebook (39 dotazovaných), dále na Pinterest a Instagram. 9 pedagogických pracovníků mateřských škol má založené osobní stránky/blog,

kde sdílí/prodává svůj obsah. Na YouTube nahrává pouze jedna učitelka ve věku 21-25 let. Z celkového počtu respondentů 1 učitelka náměty prodává, dalších 8 pedagogů materiály prodává, některé zároveň sdílí zadarmo. Cena prodávaných materiálů se pohybuje od 10 Kč do 100 Kč, každý materiál se kupuje v jiné míře z důvodu kvality a obsahu. Učitelka MŠ stání zmínila: „*Existuje velké množství materiálů, lidí, co je tvoří. Člověk si musí velmi dobře promyslet, do kterých investuje.*“

Možnosti online nástroje Canva využívá 35,7 % respondentů, z tohoto celku verzi Canva ve vzdělávání – zdarma pro učitele s oprávněním pouze 56,6 % pedagogických pracovníků MŠ. Online školní informační systém má v mateřské škole zřízeno 37,8 % respondentů, nejčastěji se jedná o Správu MŠ, která je zastoupena v 73 %. 81,2 % dotazovaných se v posledních 2 letech zúčastnilo online vzdělávání, což je dle mého velmi vysoké číslo, vzhledem k tomu, že stále fungují přednášky/semináře zprostředkované mimo digitální technologie.

DC3: Zjistit, do jaké míry jsou digitální technologie využívány s dětmi v předškolním zařízení.

Albi tužka, která se v mateřských školách využívá nejčastěji, je alespoň jednou týdně zařazena do vzdělávací nabídky u 111 dotazovaných pedagogických pracovníků (jedná se o 39,9 % respondentů). 74 pedagogů Albi tužku s dětmi využívá párkrát do měsíce a 75 pracovníků MŠ v daném zařízení Albi tužku nemá. U jiných digitálních technologií/hraček z výzkumného šetření vyplynulo, že velmi často mateřské školy dané hračky mají, ale s dětmi je bohužel nevyužívají. Například dostupný Blue-bot/Bee-bot nevyužívá 41 pedagogických pracovníků MŠ, tablet 53 a počítač určený pro děti dokonce 65 pedagogů. Jak je již zmíněno výše, každý má na využívá digitálních pomůcek v mateřské škole jiné názory. Učitelka ve věku 31-35 let podrobně popsala: „*V MŠ nejsme zastánci digitální technologie a proto tablety nevyužíváme (ač jsou nakoupené), občas využití na digitální tabuly barevné kamínky a na YouTube pouštěné pouze pohádky určené k tématu a to jen pohádka z chaloupky na vršku..... V dnešní době děti mají přísun k těmto technologiím, díky svým rodičům, proto se snažíme v MŠ jim co nejvíce z této oblasti nenabízet, ač víme, že se to po nás vyžaduje.... Když každý den slyšíme, jak děti odpoledne koukaly na mobil nebo TV, místo toho, aby šly ven...“ S tímto názorem se částečně ztotožňuji - souhlasím, že v dnešní době tráví děti v domácím prostředí často velké množství času s digitálními technologiemi, přesto si ale myslím, že v prostředí mateřské školy mají mít děti k těmto technologiím přístup například 1x*

týdně, a to s edukativním charakterem, kdy získávají nové informace například o základech techniky, prostorové orientaci či rozvíjí logické myšlení. 1x týdně využívají děti počítač u 42 respondentů, tablet u 47 a interaktivní tabuli u 84 pedagogických pracovníků MŠ.

Hlavní cíl

Hlavním cílem výzkumu diplomové práce bylo zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají v rámci profesního života digitální technologie a sociální sítě.

Z analýzy dat vyplynulo, že všichni zúčastnění pedagogičtí pracovníci MŠ v rámci profesního života využívají digitální technologie, pouze 2 ženy nenavštěvují žádné sociální sítě. Z digitálních technologií je nejvíce využíván telefon, zatímco nejméně tablet. Při činnostech s dětmi v mateřské škole pedagogové nejčastěji nabízejí Albi tužku, dále je nejvíce aplikována práce s interaktivní tabulí. Průměrně 30 % mateřských škol však určité digitální technologie/hračky nemá v rámci svého vybavení. Ohledně sociálních sítí se většina respondentů pro práci s dětmi inspiruje na Pinterestu, také je často využíván Facebook, který je nejvýhodnější sociální sítí pro pracovníky MŠ, kteří své materiály/náměty sdílí na sociální sítě. Konkrétní příspěvky, které jsou na sociálních sítích sdíleny, mají různé zaměření. Téměř 90 % pedagogů si nabízené materiály stahuje, někteří i kupují. Pedagogové možnosti digitálních technologií a sociální sítí hodnotí především kladně, jelikož jim rozšiřují obzory, usnadňují práci či je inspirují. Učitelka mateřské školy státní hodnotí sociální sítě takto: „*Jsou přínosné, začínajícím učitelům pomohou a u děle sloužících ozvláštní výuku.*“

11 Ověření hypotéz

Součástí výzkumného šetření byly formulovány následující hypotézy:

H1 – Zaměstnanci mateřských škol do věku 30 let využívají sociální sítě více než zaměstnanci starší.

H2 – Pedagogičtí pracovníci MŠ ze sociálních sítí nejčastěji používají Pinterest.

H3 – Pedagogičtí pracovníci, kteří přidávají své náměty na sociální sítě, daný materiál častěji nabízejí zadarmo, než prodávají.

H4 – Při činnostech s dětmi v MŠ jsou z digitálních technologií nejvíce využívány interaktivní tabule.

Na základně dotazníkového šetření a jeho zpracování je možno vyhodnotit jednotlivé hypotézy.

H1 – Zaměstnanci mateřských škol do věku 30 let využívají sociální sítě více než zaměstnanci starší.

Hypotéza H1 se zaměřila na využívanost sociálních sítí pedagogickými pracovníky mateřských škol, a to rozdělením pracovníků na 2 věkové skupiny, kdy mezní věk činil 30 let. Věk 30 let byl vybrán z důvodu, neboť se domnívám, že jedinci mladší daného věku se se sociálními sítěmi setkali již v průběhu dospívání a studií, zatímco pracovníci starší až v dospělém věku. Z výzkumných otázek, které se zabývaly daným tématem, byla určena průměrná hodnota využívaných sociálních sítích v rámci pracovního života.

Z konkrétních dat výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že pedagogičtí pracovníci do věku 30 let využívají v profesním životě průměrně 2,8 sociálních sítí, zatímco pracovníci starší 2,2 sociálních sítí. Hypotézu tedy přijímáme jako platnou. Stejně výsledky, vyšší využívanost ICT pedagogy do 30 let, vplynuly i z výzkumu Maněnové (2009), která se zabývala využíváním technologií v rámci učitelů primárního vzdělávání. Greenfield (2016) zmiňuje, že na sociálních sítích má 92 % uživatelů ve věku mezi 16 a 24 lety založen alespoň jeden profil. Domnívám se, že každým rokem budou mít určité sociální sítě více nových uživatelů všech věkových skupin, ale převážně ve věkovém rozložení do 30 let.

H2 – Pedagogičtí pracovníci MŠ ze sociálních sítí nejčastěji používají Pinterest.

Druhá hypotéza pojednává o nejčastěji využívané sociální síti pedagogickými pracovníky mateřských škol. Přestože se Pinterest nachází až na 4. pozici návštěvnosti (AMI Digital Index 2022, 2023), domnívám se, že v rámci pedagogických pracovníků mateřských škol bude na místě prvním.

Z výzkumu vyplynulo, že pedagogičtí pracovníci MŠ ze sociálních sítích nejvíce využívají Pinterest (95 %) a následně Facebook (70 %). Výsledky hypotézy přijímáme jako platné. Přestože nejvyužívanější sociální síť je Pinterest, v případě sdílení materiálů pracovníci náměty nejčastěji umísťují na Facebook, neboť tato sociální síť je pro uživatele výhodnější díky facebookovým skupinám.

H3 – Pedagogičtí pracovníci, kteří přidávají své náměty na sociální síť, daný materiál častěji nabízejí zadarmo, než prodávají.

Na sociálních sítích se nachází mnoho příspěvků, pomocí kterých jsou sdíleny náměty na práci s dětmi. Přestože jich je mnoho placených, domnívám se, že stále převažují příspěvky s materiály bezplatnými.

Hypotézu přijímáme jako platnou, neboť z výsledků vyplývá, že více jak 85 % respondentů své materiály nabízí zadarmo. Vzhledem k tomu, že se na facebookových skupinách mnoho materiálů prodává, jsem ráda, že stále převyšují účty, které své materiály a náměty na práci s dětmi předškolního věku nabízí zadarmo. Hypotéza je zároveň statisticky potvrzena, neboť z dotazovaných, kteří své materiály prodávají, téměř většina taktéž sdílí určité náměty zadarmo. Počet materiálů zdarma značně převyšuje počet placených.

H4 – Při činnostech s dětmi v MŠ jsou z digitálních technologií nejvíce využívány interaktivní tabule.

Z dostupných zdrojů je zřejmé, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy usiluje o využívání digitálních technologií v rámci činností v mateřské škole. Na základě teorie a svých vlastních zkušeností byla stanovena hypotéza 4, která říká, že v mateřských školách je z digitálních technologií nejvíce využívána interaktivní tabule.

Jako nejčastěji využívaná digitální pomůcka z výzkumu vyplynula Albi tužka, na druhém místě se umístila interaktivní tabule. Albi tužku při činnostech s dětmi alespoň 1 týdně uplatňuje 39,9 % respondentů, zatímco interaktivní tabuli 30,2 % dotazovaných. Zmíněnou hypotézu tedy dle výsledků z výzkumné šetření zamítáme.

12 Diskuze

Diplomová práce pojednává o využívanosti digitálních technologií a sociálních sítí pedagogickými pracovníky mateřských škol. Výzkumného šetření se pomocí dotazníku zúčastnilo 278 pracovníků mateřských škol napříč Českou republikou. V kapitole 9 Analýza výsledků jsou konkrétně popsány jednotlivé výsledky výzkumu, často i s mými názory na danou problematiku. Zde zmíním data a informace, které mě samotnou navádí k diskuzi a hlubšímu probádání.

Jak je tedy již zmíněno, s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi se nesetkávají jen teenageři, ale celá populace, tudíž i učitelé, ovšem v dnešní době i děti předškolního věku. A proto většina autorů, stejně jako Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, upozorňuje, že je potřeba zavádět digitální technologie již do předškolního vzdělávání. Hlavním důvodem je vývoj společnosti ohledně ICT. Odborní vědci z řad neurologů, psychologů, ... jsou však jiného názoru. Například Spitzer (2014) říká, že využíváním internetu v mateřských školách mají děti horší paměť, vytváří si návyk či přestávají kriticky myslet. V prohlášení Národního ústavu pro vzdělávání z roku 2018 však nalezneme, že je potřeba smysluplně a cílevědomě zařadit digitální technologie již do předškolního vzdělávání. *„U žáků od počátku školní docházky je třeba rozvíjet digitální, informatické i ostatní oborové kompetence související s používáním digitálních technologií v systému, který obsáhne celou školní výuku, zahrnuje aktivity žáků ve škole i jejich zkušenosti z aktivit mimo školu.“* (Návrh revizí rámcových vzdělávacích programů v oblasti informatiky a informačních a komunikačních technologií, 2018). A tak se setkáváme s dvěma názory, a to, zda do předškolní výchovy digitální technologie zařazovat, nebo naopak nezařazovat? Různé postoje panují i mezi respondenty dotazníkové šetření, avšak téměř všichni alespoň párkrát do měsíce v rámci činností dětem různé digitální pomůcky nabídnou. Za tento přístup jsem ráda, neboť si myslím, že děti mají mít v předškolním zařízení správný vzor a možnost využití digitálních hraček při jiných činnostech než v domácím prostředí. Je ovšem důležité znát správné strategie a uplatnění digitálních technologií v předškolním zařízení, nikoli pouze hraní her a sledování pohádek, se kterými se často v setkáváme. Na to navazuje fakt, že učitelé na základních i mateřských školách musí být na tuto problematiku připraveni a musí se umět orientovat v nových trendech, a to je další důvod, proč dle mého pedagogy podporovat v rozvoji při práci s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi. Bohužel se často setkáváme s učiteli, kteří nestíhají tempo internetu a digitálních

technologií, a proto je jim potřeba s touto problematikou pomoci a ukázat jim výhody nových možností a technologií.

A jak to mají pedagogičtí pracovníci mateřských škol, kteří s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi pracují v rámci svého zaměstnání? Z výzkumu vyplynulo, že pracovníci do věku 30 let využívají sociální sítě častěji, přesto většina respondentů v rámci profese do určité míry ICT využívá, například ke komunikaci s rodiči či při pedagogické diagnostice dětí. Někteří pedagogičtí pracovníci mají v mateřské škole zaveden online školní informační systém, tudíž musí s digitálními technologiemi pracovat povinně, jiní si dobrovolně vytváří materiály/pracovní listy v online nástroji Canva. Vzhledem ke Canvě si myslím, že její využívanost je nízká, protože v rámci mého výzkumu s ní pracuje pouze 35 % respondentů. Zde vychází otázka, zda pracovníci mají již mnoho materiálů, nechtějí se učit s novými programy či o daném online nástroji vůbec nevědí?

Mezi respondenty výzkumného šetření jsou i tací, kteří digitální technologie a sociální sítě v rámci profesního života využívají každodenně, někteří na sociálních sítích prodávají vytvořené materiály. Jak tedy učitelé hodnotí svoji vlastní činnost na sociálních sítích a berou zisk jako příjem? Respondentka, která si díky prodávání materiálů měsíčně vydělá v řádu stovek, odpověděla: „*Zisk mám spíše pro zaplacení rozšířené aplikace Canva*“. Tato odpověď mě osobně zaskočila, neboť paní učitelka může mít Canvu rozšířenou zdarma díky své pracovní pozici. Z dalších pár odpovědí je zřejmé, že příjem z prodávaných materiálů je pro respondentky příjemné zpestření a náměty nesdílí pro výdělek. Přesto si ale myslím, že pro určitou skupinu pedagogů, kteří své materiály sdílí na sociální sítě, je hlavně zásadní vidina dobrého zisku. Sama vím o účtech, které na Facebooku prodávají materiály a mají stovky zájemců, kdy hodnota sdíleného námětu je např. 50 Kč. Zde mě napadá, zda je materiál primárně tvořen pro svoji činnost v předškolním zařízení nebo za vidinou peněžního výnosu? Tato a další otázky by mohly být součástí dalšího výzkumu, který se by zabýval stejnou problematikou jako diplomová práce, ovšem s konkrétním zaměřením na pedagogy, kteří náměty na práci s dětmi předškolního věku prodávají přes sociální sítě. V návaznosti na dané téma by také mohlo být zjištěno, zda mateřské školy mají vlastní facebookový či instagramový profil a jaké příspěvky na dané sociální sítě sdílejí.

Limit diplomové práce shledávám v neschopnosti zjistit, zda respondenti v rámci dotazníkového šetření vyplňovali pravdivé informace. Myslím si, že u vyplnění přes online odkaz můžeme spoléhat na větší pravdivost, neboť v případě papírové podoby se vyplněné archy vždy dostaly k paní ředitelce, a tak si zaměstnanci mohli některé informace lehce poupravit. Další limit vidím v celkovém počtu respondentů dotazníkového šetření. Výzkumu se zúčastnilo 278 pedagogických pracovníků mateřských škol, s ohledem na pozici učitele mateřské školy a dat z ČSÚ (Český statistický úřad, 2021) činí výzkumný vzorek 0,7 % všech učitelů předškolního věku v České republice.

13 Závěr

Hlavním cílem výzkumu diplomové práce bylo zjistit, jak pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají v rámci profesního života digitální technologie a sociální sítě.

Teoretická část práce popisuje pojmy spojené s výzkumným šetřením, tudíž informace o mateřské škole. Dále jsou popsány digitálních technologie a sociální sítě, které mohou mít pro pedagogické pracovníky mateřských škol významný vliv, zároveň jsou zmíněny inspirativní účty, které se na sociálních sítích předškolní tematikou zabývají. Následně je popsána metodologie výzkumu, kde byl vzhledem k hlavnímu cíli zvolen kvantitativní výzkum, konkrétně dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 278 pedagogických pracovníků mateřských škol v rámci České republiky. Cílem dotazníku bylo zjistit, v jakých situacích a v jaké míře pedagogičtí pracovníci mateřských škol využívají digitální technologie a sociální sítě v rámci profesního života. Hlavní cíl výzkumu byl rozdělen do 3 dílčích cílů, které byly pomocí zpracovaných dat výzkumného šetření naplněny, stejně jako hlavní cíl. V závěru práce se nachází analýza výsledků a diskuze, kde jsou zpracována a hodnocena objevená data z dotazníkového šetření.

Přínos práce můžeme najít nejen v zjištěných datech ohledně využívání digitálních technologií a sociální sítí pracovníky mateřských škol, ale i v rámci využívanosti digitálních pomůcek při práci s dětmi. Také je z výsledků zřejmé, že názor na sociální sítě se u učitelů různí a každá mateřská škola k technice přistupuje jinak, proto je dle mého potřeba pedagogie ohledně možností ICT vzdělávat a nabízet jim rozmanité možnosti využití.

Dle mého názoru je téma digitálních technologií a sociálních sítí stále velmi aktuální, neboť jako společnost se s těmito trendy stále učíme pracovat, tudíž je potřeba pomoci i pedagogům z mateřských škol. V době pandemie Covid-19 jsme zjistili, že ICT jsou pro školství ještě podstatnější, než si mnoho z nás představovalo. Dnes, v květnu roku 2023, mě napadá otázka, a to jaký vliv bude mít umělá inteligence na školství či pedagogy předškolního věku?

Dané téma a zpracování práce mi ukázalo další využití digitálních technologií a sociální sítí v pracovním životě, které v rámci profesního rozvoje plánuji uplatnit. Zjistila jsem, jaké příležitosti shledávají v digitálních technologiích a sociálních sítích jiní pracovníci mateřských škol a jaký potenciál nám tyto nástroje přinášejí. Jsem velmi ráda,

že jsem se v rámci diplomové práce mohla věnovat tomuto tématu, neboť sama osobně jsem uživatelem digitálních technologií a sociálních sítí, zároveň mě samotnou daná problematika ohledně předškolních pedagogů zajímá.

Seznam grafů

Graf 1: Věk respondentů.....	44
Graf 2: Délka praxe v MŠ.....	45
Graf 3: Využíváním digitálních technologií v rámci zaměstnání	46
Graf 4: Digitální technologie ve vzdělávací nabídce	48
Graf 5: Využívanost sociálních sítí	49
Graf 6: Zvýšená využívanost technologií a sociálních sítí v pandemii Covid-19?.....	55
Graf 7: Využívání pohádek/videí v MŠ.....	58

Seznam tabulek

Tabulka 1: Operacionalizace otázek	39
Tabulka 2: Informace o prodávaných materiálech.....	52

Seznam zdrojů

1. Albi, *Elektronická Albi tužka 2.0*. [online]. Copyright © 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://eshop.albi.cz/elektronicka-albi-tuzka-2-0/>
2. AMI Digital Index 2022, *AMI Digital*. [online]. Copyright © 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://amidigital.cz/index2022/>
3. BERČÍKOVÁ, Alena, Eva ŠMELOVÁ a Dominika STOLINSKÁ a kolektiv. *Učitel – aktér edukačního procesu předškolního vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4033-0.
4. BOXED, s.r.o. [online]. *BOXED, s.r.o. - partner pro vaše IT*. Copyright © 2023. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://portal.boxed.cz/>
5. BRDIČKA, Bořivoj. *Informační a komunikační technologie ve škole: pro vedení škol a ICT metodiky: metodická příručka*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2010. ISBN 978-80-87000-31-1.
6. BUDÍNSKÁ, Libuše. *Využívání digitální gramotnosti učitelů ve výuce: odborná konference sítě TTnet ČR*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2019. ISBN 978-80-7481-201-9.
7. CALDEIRO-PEDREIRA, Mari-Carmen, RENÉS-ARELLANO, Paula et al. *YouTube videos for young children: an exploratory study*. Digital Education Review, n4, p32-43 Jun 2022. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/361765427_YouTube_videos_for_young_children_an_exploratory_study
8. Canva. *Canva* [online]. 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.canva.com/>
9. ČERNÝ, Matěj. *Předškoláci a YouTube: Na co si dát pozor*. Kvido.cz [online]. 2021-10-18 Copyright © ALBI Česká republika a.s., Praha 8, [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.kvido.cz/cs/kviduv-blog/predskolaci-a-youtube-na-co-si-dat-pozor-10809>

10. Český statistický úřad. *Školy a školská zařízení 2020/21 Analytická část* [online]. Copyright © 2021 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/143118302/23004221a.pdf/a47dc1e6-dac0-4677-a7ea-29199c5b8a00?version=1.3>
11. Český statistický úřad, *Zaostřeno na ženy a muže 2022* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2022 [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zaostreno-na-zeny-a-muze-2022>
12. Digiškolka. *Digiškolka – Informační systém pro mateřské školy* [online]. Copyright © 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://digiskolka.cz/>
13. DOBIÁŠ, Václav. *Digitální technologie v mateřské škole* [online]. Copyright © 2019 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: https://imysleni.cz/images/vyukove_materialy/JU_Digitalni_techologie_M_S.pdf
14. DOČEKAL, Daniel, Jan MÜLLER, Anastázie HARRIS a Luboš HEGER. *Dítě v síti: manuál pro rodiče a učitele, kteří chtějí rozumět digitálnímu světu mladé generace*. Praha: Mladá fronta, 2019. Flowee. ISBN 978-80-204-5145-3.
15. Eduito, *Dřevěný robot CUBETTO*. [online]. Copyright © EDUITO 2023 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.eduito.cz/cubetto/>
16. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-79-6.
17. GREENFIELD, Susan. *Změna myšlení: jak se mění naše mozky pod vlivem digitálních technologií*. Přeložil Radek VANTUCH. V Brně: BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0450-4.

18. HANSEN, Anders. *Instamozek: stres, deprese a úzkosti zapříčiněné moderní dobou*. Přeložil Helena STIESSOVÁ. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1717-6.
19. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
20. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.
21. iSophi, *iSophi Pedagogická diagnostika*. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://isophi.cz/>
22. ITveSkole.cz. *Ve vaší škole*. ITveSkole.cz, o.p.s. [online]. Copyright © 2022, [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://itveskole.cz/ve-vasi-skole/>
23. KEJZLAROVÁ, Lenka. Motivace mateřinkám. In: *Facebook*. [online]. 2023. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/326118608619594>
24. KENDÍKOVÁ, Jitka. *Asistent pedagoga*. Praha: Raabe, 2017. Dobrá škola. ISBN 978-80-7496-349-0.
25. KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI, Lukáš KUBALA, Veronika KREJČÍ a Martin HAVELKA. *Moderní technologie ve výuce: (o moderních technologiích ve výuce s pedagogií pro pedagogií)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, 2021. ISBN 978-80-244-5925-7.
26. KROUFEK, Roman, Jan JANOVEC a Renata ŠIKULOVÁ. *Budoucí učitelé mateřských škol pohledem environmentální a technické edukace*. V Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2020. ISBN 978-80-7561-281-6.

27. LOSEKOOT, Michelle a Eliška VYHNÁNKOVÁ. *Jak na síť: ovládněte čtyři principy úspěchu na sociálních sítích*. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2019. ISBN 978-80-7555-084-2.
28. MANĚNOVÁ, Martina, Simona, PEKÁRKOVÁ. *Rozvoj infromatického myšlení s využitím robotických hraček v mateřské škole a na 1. stupni základní školy*. [online]. Copyright © 2018 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/104635651-Rozvoj-informatickeho-mysleni-s-vyuzitim-robotickyh-hracek-v-materske-skole-a-na-1-stupni-zakladni-skoly-martina-manenova-simona-pekarkova.html>
29. MANĚNOVÁ, Martina. *ICT a učitel 1. stupně základní školy*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-254-7531-7.
30. MANĚNOVÁ, Martina. *Učitel primárního vzdělávání ve vztahu k ICT: (výzkum současného stavu): monografie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-026-9.
31. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Ministerstvo školství pošle školám peníze na digitalizaci*, MŠMT ČR. [online]. Copyright © 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-skolstvi-posle-skolam-penize-na-digitalizaci>
32. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Národní plán obnovy – výzva – digitální učební pomůcky pro rozvoj infromatického myšlení dětí a žáků a jejich digitálních kompetencí pro církevní a soukromé mateřské školy, základní školy a gymnázia pro rok 2022*, MŠMT ČR. [online]. Copyright © 2022 [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/narodni-plan-obnovy-vyzva-digitalni-ucebni-pomucky-pro>

33. MORGAN, Alex. *Interactive whiteboards, interactivity and play in the classroom with children aged three to seven years*. *European Early Childhood Education Research Journal* [online]. 2010, 18(1), 93-104 [cit. 2023-05-10]. ISSN 1350-293X. Dostupné z: doi:10.1080/13502930903520082
34. MÜHLFEIT, Jan a Kateřina KRŮTOVÁ. *Rodina jako tým*. V Praze: Management Press, 2021. ISBN 978-80-7261-587-2.
35. *Návrh revizí rámcových vzdělávacích programů v oblasti informatiky a informačních a komunikačních technologií*. Národní ústav pro vzdělávání 2018. edu.cz - Jednotný metodický portál MŠMT [online]. Copyright © [cit. 2022-10-29]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2020/08/Navrh_revizi_ICT-1-1.pdf
36. NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠTOVÍČKOVÁ, ed. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: FHS UK, 2019. ISBN 978-80-7571-025-3.
37. PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.
38. PETRUS, Pavel. *Sada přednášek pro předmět: „Digitální technologie v preprimárním vzdělávání“* [online]. Copyright © 2019. [cit. 2023-09-03]. Dostupné z: https://imysleni.cz/images/vyukove_materialy/UJEP_Digitalni_technologie_v_preprimarnim_vzdelavani.pdf
39. PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.
40. PRŮCHA, Jan. *Pedagogický výzkum: uvedení do teorie a praxe*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-132-3.
41. PŘÍKRYLOVÁ, Gabriela. vedoma_vychova. In: *Instagram* [online] 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://www.instagram.com/vedoma_vychova/

42. PUNDOVÁ, Pavla, *Celoroční didaktické PDF aktivity pro učitelky MŠ i rodiče*, Poznavejspavlou.cz. [online]. Copyright 2023, Dostupné z: <https://www.poznavejspavlou.cz/>
43. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*, 52. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [online]. Copyright © 2021 [cit. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/56051/>
44. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. edu.cz - Jednotný metodický portál MŠMT [online]. Copyright © 2021 [cit. 2022-11-10]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>
45. ROGERS-WHITEHEAD, Carrie. *Digitální rodičovství: jak pomoci dětem vybudovat si zdravý vztah k technologiím*. Přeložil Lenka ŠTĚPÁNIKOVÁ. Praha: Grada, 2022. ISBN 978-80-271-3495-3.
46. Socialparkcz. Top 10 nejpoužívanějších sociálních platforem na světě. In: *Facebook* [online] 7. března 2023. [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/CpfgsXEIiFB/?igshid=YmMyMTA2M2Y%3D&fbclid=IwAR2ItIKCwq4WWL0nzsxBkyE36Zf7uRGSaZBnAGVJF-lkjMbRGWbg4ZYcRlk>
47. SPITZER, Manfred. *Digitální demence: jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum*. Brno: Host, 2014. ISBN 978-80-7294-872-7.
48. Správa mateřských škol. *Co všechno správa MŠ nabízí?* Správa MŠ [online]. 2023 [cit. 2023-02-24] Dostupné z: <https://spravams.cz/produkt.php>
49. STANĚK, Martin a Jana OKROUHLÁ a kol. *Asistent pedagoga praktický rádce*. Praha: V lavici s.r.o., 2022. ISBN 978-80-88466-04-8
50. SVOBODOVÁ, Eva. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.

51. Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů. *SYPO* [online]. 2023 [cit. 2023-05-01] Dostupné z: <https://www.projektsypo.cz/>
52. SYSLOVÁ, Zora. *Profesní kompetence učitele mateřské školy*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4309-7.
53. SYSLOVÁ, Zora. *Učitel v předškolním vzdělávání a jeho příprava na profesi*. I. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2017. Pedagogický výzkum v teorii a praxi. ISBN 978-80-210-8475
54. ŠMELOVÁ, Eva a Alena NELEŠOVSKÁ. *Učitel mateřské školy v reflexi současných proměn*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2272-5.
55. ŠMELOVÁ, Eva a Michaela PRÁŠILOVÁ a kol. *Didaktika předškolního vzdělávání*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1302-4.
56. ŠMELOVÁ, Eva, Dominika PROVÁZKOVÁ STOLINSKÁ, Pavlína ČÁSTKOVÁ a Michaela PRÁŠILOVÁ. *Online aplikace jako nástroj pedagogické diagnostiky a intervence v práci učitele mateřské školy s akcentem na školní připravenost*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2021. ISBN 978-80-244-5962-2.
57. ŠMELOVÁ, Eva, Dominika PROVÁZKOVÁ STOLINSKÁ, Pavlína, ČÁSTKOVÁ, Alena, PETROVÁ, Irena, PLEVOVÁ, Jan, KUBRICKÝ. *Online aplikace jako nástroj pedagogické diagnostiky v předškolním vzdělávání* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci. 14. ledna 2021 [cit. 2023-04-07]. DOI: 10.5507/jtie.2021.004
58. ŠTOČEK, Milan. *Rukověť mateřské školy*. Nový Bydžov: aTre, v.o.s., 2022
59. Učitelky ze školky. *O nás*. In: Učitelky ze školky [online]. Copyright © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.ucitelkyzeskolky.cz/o-nas/>
60. Učitelky ze školky. Osobní blog. In: *Instagram* [online] 2023. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://www.instagram.com/ucitelky_ze_skolky/

61. Vše o Pinterestu, *Co je Pinterest?* [online]. 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://help.pinterest.com/cs/guide/all-about-pinterest>
62. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27#f5742240>
63. WIEGEROVÁ, Adriana a kol. *Profesionalizace učitele mateřské školy z pohledu reformy kurikula*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2015. ISBN 978-80-7454-555-9.
64. ZADINA, Daniel, Materiály od uživatele Chlap ze školky. In: *UčiteléUčitelům.cz*. [online]. Copyright © 2022 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://uciteleucitelum.cz/materialy-autor/262>
65. ZADINA, Daniel. Pohádkový materiál. In: *Instagram* [online] 2. února 2023. [cit. 2023-02-20].
Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CoNBGRQjoXk/?igshid=YmMyMTA2M2Y%3D&fbclid=IwAR0vZ_DPStgQlfUW7jtqzcOBPJApdB1tXKfbL0a2NirLHPGz0soCXNOFD_M
66. Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 2022-10-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563#p2-1>

Seznam příloh

Příloha A: Struktura dotazníkového šetření

Příloha A: Struktura dotazníkového šetření

1. Pohlaví

- Žena
- Muž

2. Věk

- 18-20
- 21-25
- 26-30
- 31-35
- 36-40
- 41-45
- 46-50
- 51-55
- 56+

3. Nejvyšší dosažené vzdělání

- Střední škola s maturitou
- Vyšší odborné vzdělání
- Vysokoškolské s titulem Bc.
- Vysokoškolské s titulem Mgr.
- Jiné:

.....

4. Délka praxe v mateřské škole

- Méně než 1 rok
- 1-2 roky
- 3-5 let
- 6-10 let
- 11-15 let
- 16-20 let
- 21-30 let

31-40 let

41+

5. Pracovní pozice

Ředitel/ka

Učitel/ka

Asistent/ka pedagoga

Speciální pedagog

Jiné:

.....

6. Jsem zaměstnaná/ý v:

Mateřská škola státní (veřejná)

Mateřská škola církevní

Mateřská škola soukromá

Lesní mateřská škola

Mateřská škola speciální (dle §16 odst. 9 školského zákona)

Jiné:

.....

7. Jaké digitální technologie využíváte v rámci svého zaměstnání (přípravy, inspirace, komunikace s rodiči, ...)? Je zařízení osobní nebo pracovní?

	Osobní	Pracovní	Nevyžívám
Telefon			
Tablet			
Notebook			
Počítač			

8. Kde vyhledáváte pracovní listy, inspiraci na tvoření, náměty na práci s dětmi, ...?

- Pinterest
- Facebook
- Instagram
- TikTok
- YouTube
- Twitter
- Vyhledávač Google/Seznam
- Sdílené soubory s kolegy/kamarády
- Online učitelské portály
- Knihy
- Časopisy
- Osobní materiály
- Nikde nevyhledávám
- Jiné:

.....

9. V jaké míře využíváte dané sociální sítě při hledání inspirace, pracovních listů, ...?

	Téměř každý den	Vícekrát do týdne	Alespoň 1 týdně	Vícekrát do měsíce	Minimálně	Nevyžívám
Pinterest						
Facebook						
Instagram						
TikTok						
Twitter						
YouTube						

10. Využíváte online nástroj Canva?

- Ano
- Ano, mám zřízenou Canvu ve vzdělávání – zdarma pro učitele s oprávněním
- Ne

11. Používáte jiný online nástroj pro tvorbu grafického materiálu? Pokud ano, jaký?

.....

.....

.....

12. Využíváte online školní informační systém/elektronickou třídní knihu? Pokud ano, jakou?

.....

.....

.....

13. Ke komunikaci s rodiči využíváte:

- WhatsApp
- Messenger
- SMS, telefon
- Elektronickou třídní knihu
- Aplikaci určenou pro komunikaci mezi učiteli a rodiči
- Facebookovou skupinu
- Sešit/notýsek
- Papírové lístečky
- Komunikujeme pouze osobně
- Jiné:

.....

14. Které vzdělávací portály využíváte pro inspiraci při práci s dětmi?

- dumy.cz
- predskolaci.cz
- datakabinet.cz
- skolka-pripravy.cz
- ucitelnice.cz
- uciteleucitelum.cz
- hrajeme-si.cz = Barevné kamínky
- metodický portál RVP
- Nevyužívám vzdělávací portály
- Jiné:

.....
.....
.....

15. Máte na sociálních sítích vytvořený pracovní účet?

	Mám pracovní i osobní účet	Mám pouze jeden účet	Nemám žádný účet/ nevyužívám tuto soc. síť.
Pinterest			
Facebook			
Instagram			
YouTube			
Twitter			
TikTok			

16. Sdílíte své vytvořené materiály/náměty pro práci s dětmi na sociální síť?

- Ano
- Ne *(pokračujte na otázce číslo 23)*

17. Komu poskytujete své vytvořené materiály/náměty?

- Uživatelům Pinterestu
- Uživatelům Facebooku
- Uživatelům Instagramu
- Uživatelům YouTube
- Uživatelům Twitteru
- Uživatelům TikToku
- Svým kolegům/přátelům
- Uživatelům mých osobních stránek/blogu
- Jiné:

.....

18. Jak často materiály náměty sdílíte?

.....
.....
.....

19. Co přesně na sociálních sítích sdílíte?

.....
.....
.....

20. Sdílené materiály/náměty na sociálních sítích nabízíte zadarmo nebo prodáváte?

- Sdílím zadarmo *(pokračujte na otázce číslo 23)*
- Sdílím zadarmo i prodávám
- Pouze prodávám

21. Za jakou cenu průměrně své materiály prodáváte?

.....

.....

.....

22. Kolik lidí průměrně kupuje Vaše materiály?

.....

.....

.....

23. Stahujete/ukládáte si vytvořené materiály k předškolnímu vzdělávání sdílené na sociálních sítích?

- Ano stahuji/ukládám a využívám je
- Ano stahuji/ukládám, ale většinou je stejně nevyužiji
- Nestahuji/neukládám

24. Kupujete si vytvořené materiály od jiných lidí přes sociální sítě (pracovní listy, didaktické pomůcky, ...)?

- Ano, kupuji
- Nekupuji *(pokračujte na otázce číslo 27)*

25. Do jaké ceny jste ochoten/ochotna materiály kupovat?

.....
.....
.....

26. Jak často materiály kupujete?

.....
.....
.....

27. Jak hodnotíte účty na sociálních sítích, které se zaměřují na tvoření s dětmi, náměty pracovních listů, pomůcky/hračky pro děti, ...? Jaký vliv mají sociální sítě na Vaši profesi?

.....
.....
.....
.....

28. V jaké podobě provádíte pedagogickou diagnostiku dětí?

- Vlastní diagnostika MŠ – ručně psaná
- Vlastní diagnostika MŠ – realizovaná přes digitální technologie
- Převzatá diagnostika – ručně psaná
- Převzatá diagnostika – online
- Neprovádíme diagnostiku dětí
- Jiné:

.....
.....
.....

29. Při jaké příležitosti využíváte v MŠ videa/pohádky?

- Podklad u aktivity
- Zklidnění dětí při hře
- Zabavení dětí
- Relaxace dětí po pohybové aktivitě
- Relaxace před spaním
- Pokyn k úklid
- Součást vzdělávací nabídky
- Při nevhodném počasí
- Nevyužívám videa/pohádky
- Jiné:

.....
.....
.....

30. Jaká rizika vnímáte při využívání YouTube v MŠ?

- Nevhodnost obsahu pro děti
- Nepravdivost/nepřesnost obsahu
- Velké množství reklam
- Zhoršení zraku dětí
- Zhoršení komunikace dětí
- Nerozeznání pravdy od fikce u dětí
- Nevyužívám v MŠ YouTube
- Jiné:

.....
.....
.....

31. Začal/a jste díky pandemii Covid-19 v profesním životě více využívat digitální technologie a sociální sítě?

	Ano	Ne
Digitální technologie (telefon, tablet, ...)		
Sociální sítě		

32. Zúčastnil/a jste se v posledních 2 letech online vzdělávání (kurz, webinář, ...)

- Ano
 Ne (pokračujte na otázce číslo 35)

33. Jakého konkrétního vzdělávání jste se zúčastnil/a?

.....
.....
.....
.....

34. Přes co jste byl/a připojena na online vzdělávání?

- Telefon
 Notebook
 Počítač
 Tablet
 Jiné:

.....

35. Jak často zařazujete digitální technologie do vzdělávací nabídky dětí v MŠ?

	Každý den	2-4 týdně	Jednou týdně	Párkrát do měsíce	V MŠ tuto digitální technologii pro děti nemáme	V MŠ máme, ale nevyužíváme
Počítač						
Tablet						
Telefon						
Interaktivní tabule						
Blue-bot /Bee-bot						
Albi tužka						

36. Využíváte v MŠ jiné robotické hračky? Pokud ano, jaké?

.....

.....

.....

Prostor pro doplňující informace, připomínky, poznámky, ...

.....

.....

.....

.....

.....